

Hagvísar Seðlabanka Íslands

Yfirlit um þróun efnahagsmála

Seðlabanki Íslands
Ágúst 2008

Yfirlit efnahagsmála

Í júlí hækkaði **vísitala neysluverðs** um 0,94% milli mánaða og um 0,9% í ágúst. Tólf mánaða verðbólga jókst úr 13,6% í júlí í 14,5% í ágúst. Verðhækkun dagvöru hafði mest áhrif til hækkunar vísitölu neysluverðs eða samtals 0,6% í júlí og ágúst. Gengislækkun krónunnar leitar enn út í verðlag og námu áhrif verðhækkunar innfluttrar vöru 0,4% í júlí og ágúst sem má einkum rekja til verðhækkunar á nýjum bílum og varahlutum. Kostnaður vegna eigin húsnaðis hækkaði um rúmlega 1% í júlí en lækkaði um 0,3% í ágúst og nam árshækkunin 11,4%. Mæld útsöluáhrif voru um 0,2 prósentum minni í sumar en fyrir ári sem skýrist að hluta til af breyttri tímasetningu verðmælingar. Verðlag almennar þjónustu hækkaði um 1,2% í ágúst og hefur hækkað um 9% sl. tólf mánuði. Tólf mánaða **undirliggjandi verðbólga**, þ.e. án áhrifa sveiflukenndra þátta, verðlags opinberrar þjónustu og raunvaxta jókst úr 10,8% í júlí í 12% í ágúst. **Vísitala neysluverðs án húsnaðis** hækkaði einnig um 0,9% í ágúst og nam árshækkun hennar 14,6%. Verðbólga án húsnaðis hefur ekki verið meiri en heildarverðbólga síðan í maí 2002.

Samkvæmt könnun sem gerð var í maí og júní sl. hækkuðu **verðbólguvæntingar fyrirtækja** verulega frá því í mars sl. Væntu forsvarsmenn fyrirtækja 10% verðbólgu á næstu tólf mánuðum samanborið við 5% í mars. **Gögn um veltu** sem birst hafa frá útgáfu Hagvísá í júní benda til aukins samdráttar einkaneyslu. Á tveggja mánaða tímabili til júlíloka dróst **debetkortavelta** saman um 17% að raungildi milli ára, en árssamdráttur nam tæplega 12% mánuðina two á undan. **Kreditkortavelta** jókst lítillega á sama tímabili. Alls dróst **kortavelta** innanlands saman að raungildi um rúmlega 8½% milli ára. **Nýskráningar bifreiða** í júlí voru tæplega 60% færri en fyrir ári. Ekki hafa verið skráðar jafn fáar bifreiðar í júlí frá árinu 2001, eða rúmlega 800. Ársvoxtur **dagvöruveltu** var 3,2% í júlí, heldur meiri en að meðaltali á öðrum fjórðungi ársins, þegar hann var lítillega neikvæður. Líklegt er að tímasetning verslunarmannahelgarinnar skýri vöxtinn að mestu leyti. Sementsala án stóriðju dróst saman um 15% milli ára í júlí. Vöxtur var á fyrsta fjórðungi ársins. Ársvoxtur **virðisaukaskattsskyldrar veltu** innanlandsgreina nam 3,2% á tveggja mánaða tímabili til maíloka og hefur ekki verið minni frá því á sama tíma árið 2003.

Vætingavísitala Gallup hækkaði um tæp 13 stig í ágúst, eftir að hafa náð sínu lægsta gildi frá upphafi mælinga í júlí. Vísitalan hefur mælst undir 100 stigum síðan í mars sl. Allar undirvísitolur hækkuðu í ágúst, mest hækkan varð á vætingum til ástands í efnahags- og atvinnumálum eftir sex mánuði og mati á efnahagslífinu.

Í könnun sem gerð var í maí og júní sl. voru **stjórnendur 400 stærstu fyrirtækja** landsins mun svartsýnni um aðstæður í efnahagsmálum en í síðustu könnun í mars sl. Rúmlega 75% stjórnenda taldi aðstæður vera slæmar samanborið við tæpan helming í mars. Hins vegar virtust skoðanir skiptar um framtíðarhorfur. Tæplega þriðjungur stjórnenda töldu að aðstæður yrðu betri eftir sex mánuði en 42% þeirra töldu að þær myndu versna. Í síðustu könnun voru ívið færri sem bjuggust við betri aðstæðum en svipaður fjöldi bjóst við verri aðstæðum.

Rekstur þeirra **skráðu fyrirtækja** sem hafa skilað uppgjörum var verri á alla mælikvarða á öðrum fjórðungi ársins en á sama tíma fyrir ári. **Eiginfjárhlfall** hefur lækkað um tvær prósentur frá sama fjórðungi í fyrra og um fjórar prósentur frá því sem það var á sama tíma árið 2006.

Vöruskipti við útlönd voru óhagstæð um 1,3 ma.kr. í júní á föstu gengi, ef litið er framhjá óregluglegum liðum eins og innflutningi skipa og flugvéla. Vöruskiptahalli nam um 30,4 ma.kr. á fyrrí helmingi ársins. Bráðabirgðatölur Hagstofu Íslands benda til þess að hallinn hafi verið rúmlega 18 ma.kr. í júlí. Verðmæti **vöruútlutnings** jókst um 40% á föstu gengi á öðrum fjórðungi ársins frá sama tíma árið 2007, aðallega vegna 80% aukningar álútflutnings. Verðmæti **vöruinnflutnings** dróst saman um 3% milli ára á sama tíma, en hafði aukist um rúmlega 1% milli ára á fjórðungnum á undan. Á fyrrí helmingi ársins dróst **magn innflutnings** saman um 7%.

Útflutningsverðmæti áls jókst um 45% milli ára á fyrrí helmingi ársins en **útflutningsverðmæti sjávarafurða** dróst saman um 4,1% á sama tíma.

Hrávöruverð á heimsmarkaði var 25. ágúst sl. hið lægsta frá áramótum. Fyrstu fjórar vikur ágúst var **olíuverð** á alþjóðamarkaði 15% lægra að meðaltali en í júlí. **Álverð** var um 8% lægra á sama tíma.

Niðurstöður vinnumarkaðskönnunar Hagstofu Íslands fyrir annan fjórðung ársins benda til þess að **eftirspurn eftir vinnafli** hafi þá enn verið töluverð. **Heildarvinnustundum** fjölgðaði um 3,7% á milli ára, bæði vegna fjölgunar fólks við vinnu (2,5%) og lengri vinnuviku (½ klst.). **Innflutningur vinnuafls** í júní og júlí var helmingi minni en í sömu mánuðum í fyrra. Endurskráningar erlendra starfsmanna fyrstu sjö mánuði ársins voru 6½% færri en á tímabili jafnlengdar í fyrra. Atvinnuleysi samkvæmt skrám vinnumiðlana var óbreytt í júlí, en jókst um 0,1 prósentu milli mánaða í júní að teknu tilliti til árstíðarsveiflu.

Launavísitala fyrir vinnumarkaðinn í heild hækkaði um 1,2% milli mánaða í júní og um 0,7% í júlí, að mestu leyti vegna kjarasamninga á opinberum vinnumarkaði. Árshækkun vísítölunnar hefur aukist úr 7,9% í 9,1% frá því í maí en vegna aukinnar verðbólgu dróst kaupmáttur saman um tæplega 4%, eða svipað og mánuðina á undan.

Tekjuafgangur ríkissjóðs nam 28 ma.kr. á fyrrí helmingi ársins en var 42 ma.kr. á sama tíma árið 2007. Afgangur var á rekstri fram í maí en í júní varð $7\frac{1}{2}$ ma.kr. halli. Tekjur ríkissjóðs voru 3% minni að raunvirði á fyrrí helmingi ársins en á sama tíma árið 2007. Tekjur af virðisaukaskatti drögust saman um 11% að raunvirði á fjórum mánuðum til júníloka og tekjur af innflutningi um 16%. **Útgjöld ríkissjóðs**, að frádregnum vöxtum, voru 3% hærri að raungildi á fyrrí helmingi ársins en á sama tíma fyrir ári. Rekstrargjöld lækkuðu lítillega, en tilfærslur hækkuðu um 4% að raungildi. Útgjöld vegna fjárfestingar og viðhalds hækkuðu um 30%. **Lánsfárafangur** nam 40 ma.kr. á fyrrí hluta ársins en á sama tíma í fyrra var 40 ma.kr. halli vegna kaupa ríkissjóðs á eignarhlut sveitarfélaga í Landsvirkjun.

Hlutabréfaverð hækkaði nokkuð í ágúst. Frá því að óróleiki hófst á alþjóðamörkuðum fyrir ári hefur úrvalsvísitala hlutabréfa lækkað um tæplega helming.

Í júlí hækkaði **staðgreiðsluverð íbúðarhúsnædis** á höfuðborgarsvæðinu um 0,6% að teknu tilliti til árstíðarsveiflu. Árshækkun staðgreiðsluverðs nam 2,6% en raunverð lækkaði um 10%. Það sem af er ári hefur staðgreiðsluverð íbúðarhúsnædis lækkað um 1,8% en hafði hækkað um 9,2% á sama tíma í fyrra. Velta á fasteignamarkaði náði sögulegu lágmarki í júní, en jókst nokkuð á ný í júlí. Veltan var þá 62% minni en fyrir ári. **Eignum sem auglýstar** eru til sölu hefur hins vegar fjlógað undanfarið ár, sérstaklega síðan í febrúar. **Meðalsölutími á fasteignamarkaði** hefur því lengst (sjá mynd VI-5).

Innlánsstofnanir veittu 44 íbúðalán í júlí. Ekki hafa verið veitt færri lán í einum mánuði frá því að bankarnir juku framboð íbúðalána í ágúst 2004. Dregið hefur úr lánveitingum allt undanfarið ár.

Dregið hefur úr ársvexti **útlána innlánsstofnana** að teknu tilliti til gengis- og verðbreytinga undanfarna mánuði. Vöxturinn nam þó enn tæplega 25% til júníloka. Einnig hefur dregið úr ársvexti **peningamagns**. Hann nam 36% til júníloka en náði sögulegu hámarki í tæplega 70% til loka mars síðastliðinn.

Í kjölfar útboðs á íbúðabréfum sem haldið var 8. ágúst sl. lækkaði **Íbúðalánasjóður vexti** á lánum með upp-greiðsluákvæði í 4,9% úr 5,05% og í 5,4% úr 5,55% á lánum án uppgreiðsluákvæðis. Kaupþing lækkaði vexti íbúðalána hinn 11. júlí í 6,05% úr 6,4%.

Á vaxtaákvörðunardegi samhliða útgáfu *Peningamála* 3. júlí tilkynnti bankastjórn Seðlabankans að hún hefði ákveðið að halda **stýrivöxtum** óbreyttum í 15,5%. Síðan þá hafa **raunstýrivextir** miðað við liðna verðbólgu lækkað um rúmlega 1,6%. Miðað við verðbólguálag ríkisbréfa voru raunstýrivextir fyrstu þjár vikur ágústmánaðar að meðaltali 0,6 prósentum lægri en vikuna fyrir útgáfu *Peningamála* í júlí. **Vaxtamunur** þriggja mánaða millibanka-vaxta við útlönd hefur haldist nánast óbreyttur frá júlíbyrjun. **Ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisskuldabréfa** var á sama tíma að meðaltali 0,2-1,5 prósentum hærri en í júní en **ávöxtunarkrafa verðtryggðra íbúðabréfa** var nánast óbreytt. **Veðlánnaviðskipti** við Seðlabankann hafa aukist mikil undanfarna mánuði. **Velta á millibanka-markaði með krónur** var fremur lítil á öðrum fjórðungi ársins en jókst verulega í júlí. **Framvirk gjaldeyrisstaða** bankanna jókst í júlmánuði en hefur lækkað á ný í ágúst. **Skuldatryggingarálag** íslensku bankanna hækkaði frá maí fram í byrjun ágúst en hefur lækkað töluvert síðan. **Skiptavextir með krónur** hafa hækkað, einkum á stuttum samningum, en viðskipti með samninga til þriggja mánaða hafa verið lítil. **Vísitala meðalgengis** miðað við viða vörviðskiptavog var að meðaltali um 0,3% hærri fyrstu þjár vikur ágústmánaðar en í júlí. Á þessu tímabili styrktist íslenska krónan um rúmlega 1% gagnvart evru, suðurafríksa randið um rúmlega 4%, tyrkneska líran um rúmlega 7% og brasílska ríalið um 4%. Nýsjálenksi dalurinn veiktist hins vegar um tæplega 1%.

Verðbólga í helstu viðskiptalöndunum hefur aukist töluvert í sumar og því verið töluvert um stýrivaxtahækkanir. Verðbólga í Bandaríkjum jónkst í 5,5% í júlí. Í Bretlandi var verðbólga meira en tvöfalt meiri en verðbólgu markmið seðlabanka Bretlands, eða 4,4%, og á evrusvæðinu var hún 4%, eða tvöfalt meiri en viðmið Seðlabanka Evrópu. Þrátt fyrir mikla verðbólgu hafa seðlabankar Bretlands og Bandaríkjanna haldið **stýrivöxtum** óbreyttum eins og seðlabankar Japan, Noregs, Suður Afríku, Tyrklands og Kanada. Seðlabankar Evrópu, Danmerkur, Svíþjóðar og Póllands hækkuðu hins vegar allir hækkað vexti um 0,25 prósentur. Seðlabanki Indlands hækkaði stýrivexti um 0,5 prósentur, seðlabanki Brasilíu um 0,75 prósentur og seðlabankar Mexíkó og Chile hækkuðu vexti í tvígang um alls 0,5 og 1 prósentu. Seðlabanki Nýja Sjálands lækkaði vexti sína um 0,25 prósentur.

Í Hagvísum er notast við talnagögn sem tiltæk voru 27. ágúst 2008.

Yfirlitstafla Hagvísá

I Verðlagsþróun og verðbólguvæntingar¹

	Nýjasta tímbil	Nýjasta gildi	Breyting (%)			Áhrif á VNV sl.	12 mán. br. fyrir ári (%)
			frá fyrrí mánuði	yfir 6 mánuði ²	yfir 12 mánuði	12 mán (%)	
Vísitala neysluverðs (VNV) (maí 1988=100)	ágúst '08	312,8	0,9	19,5	14,5	.	3,4
Kjarnavísitala 1 (VNV án búvöru, grænmetis, ávaxta og bensíns).....	ágúst '08	175,1	1,1	17,3	12,9	11,5	4,8
Kjarnavísitala 2 (kjarnavísitala 1 án opinbarrar þjónustu)	ágúst '08	177,1	1,2	18,6	13,6	11,2	4,8
Innlendar vörur áv bívöru og grænmetis	ágúst '08	153,1	1,4	21,5	15,0	1,1	-3,5
Bívörur og grænmeti	ágúst '08	149,5	1,4	24,4	16,8	0,9	-3,0
Innfluttar vörur án áfengis og tóbaks	ágúst '08	138,4	0,5	31,6	21,0	6,8	-1,3
- mat- og drykkjarvörur.....	ágúst '08	153,3	2,3	48,3	31,5	0,8	-6,8
- nýr bill og varahlutir.....	ágúst '08	161,2	0,8	40,6	24,6	2,1	2,9
- bensín.....	ágúst '08	226,8	-3,9	50,5	39,4	1,8	-5,0
- innfluttar vörur aðrar	ágúst '08	108,9	1,5	19,9	12,6	2,1	0,7
Húsnaði.....	ágúst '08	310,7	0,9	14,7	14,4	3,5	12,3
Opinber þjónusta	ágúst '08	160,0	0,6	2,8	4,8	0,3	4,3
Önnur þjónusta.....	ágúst '08	175,4	1,2	12,8	9,0	1,9	4,9
Dagvara.....	ágúst '08	150,4	1,8	31,0	20,5	3,0	-3,9
Innflutningsgengisvíitala (31. des. 1994=100).....	31. júlí '08	134,5	6,5	80,3	41,2	.	-9,3

	Nýjasta tímbil	Vænt verðbólga 12 mán.	Breyt. frá siðustu kónnun	Vænt 12 m. verðbólga fyrir ári	Vænt 24 mánaða á árskvarða	Hugmynd um verðb. sl. 12 mán.
Verðbólguvæntingar fyrirtækja	júní '08	10,0	6,0	3,0	3,0	.
Verðbólguvæntingar almennings	júní '08	10,0	3,0	5,0	.	12,0

1. Grunntímabil vísaltna: Vísitala neysluverðs: maí 1988; aðrar verðvísítölur undirflokk: mars 1997=100. 2. Umreknað til árshraða.

II Framleiðsla og eftirsprung

	Nýjasta tímbil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá næsta tíma- bili á undan	Breyting í % frá fyrra	Frá ársþyrjun	Breyt. frá Gildi f. ári (%)
Landsframleiðsla (ma.kr.).....	1. ársfj. '08	318,4	302,4	-5,9	1,1	318,4	1,1
Þjóðarútgjöld (ma.kr.).....	1. ársfj. '08	355,1	325,6	-5,9	1,2	355,1	1,2
Einkaneysla (ma.kr.).....	1. ársfj. '08	191,8	170,3	-6,8	5,2	191,8	5,2
Samneysla (ma.kr.)	1. ársfj. '08	86,9	76,6	-1,2	3,3	86,9	3,3
Fjármunamyndun (ma.kr.)	1. ársfj. '08	78,1	77,2	-9,4	-5,3	78,1	-5,3
Útflutningur vörur og þjónustu (ma.kr.).....	1. ársfj. '08	114,2	109,7	-19,4	0,2	114,2	0,2
Innflutningur vörur og þjónustu (ma.kr.).....	1. ársfj. '08	-151,0	-132,9	-17,2	0,4	-151,0	0,4
Velta innanlandsgr. skv. virðisaukask.skýrslum (ma.kr.) ¹	mars-apríl '08	282,5	248,6	1,6	9,0	528,5	8,1
Dagvöruvelta (nóv. 2001=100)	júlí '08	148,4	143,7	9,8	3,2	136,2	5,1
Greiðslukortavelta (ma.kr.) ¹	júlí '08	61,5	62,1	0,1	-14,2	417,8	-4,8
Velta skráðra fyrirtækja (ma.kr.).....	2.ársfj. '08	327,5	229,8	77,9	42,5	327,5	42,5
Sementssala (þús. tonn).....	júlí '08	22,3	29,2	-6,7	-23,7	151,2	-15,7
Nýskráning bifreiða (stk.).....	júlí '08	805	1.894	-64,8	-57,5	10.489	-20,9

Skýring: Allar breytingar fjárhæða á milli tímabila eru raunbreytingar. 1. Breytingar eru reiknaðar út frá árstíðarleiðréttum tölu.

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

	Nýjasta tímbil	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá næsta tíma- bili á undan	Breyting í % frá fyrra	Frá ársþyrjun	Breyt. frá Gildi f. ári (%)
Verðlag sjávarafurða í erlendum gjaldmiðli (jan. 1999 = 100)	júní '08	120,6	116,7	2,2	3,4	119,6	2,3
Verðlag áls á heimsmarkaði (\$/tonn).....	ágúst '08	2.751	2.516	-10,4	9,3	2.868	4,6
Verð olíu á heimsmarkaði (\$/fat)	ágúst '08	116,0	70,8	-13,4	63,8	113,6	72,5
Botnfiskafli (þús. tonn)	júlí '08	32,8	35,9	14,9	-8,8	285,5	-10,1
Uppsjávarafli (þús. tonn)	júlí '08	118,0	79,5	292,5	48,5	473,6	-26,4
Vöruuflutningur (án skipa og flugvél, ma.kr.) ¹	júní '08	37,8	20,1	-8,5	33,5	185,3	17,5
- sjávarafurðir (ma.kr.) ¹	júní '08	13,8	10,3	-13,8	-5,1	77,4	-4,1
- ál (ma.kr.) ¹	júní '08	18,4	6,9	-1,0	90,5	73,5	45,3
- aðrar iðnaðarvörur (ma.kr.) ¹	júní '08	4,3	2,4	-19,5	25,3	26,7	31,7
Vöruinflutningur (án skipa og flugvél, ma.kr.) ¹	júní '08	39,1	29,5	-6,4	-5,8	220,5	2,4
Vöruskiptajöfnuður (án skipa og flugvél, ma.kr.) ¹	júní '08	-1,3	-9,4	.	.	-35,2	.
Útflutningur þjónustu (ma.kr.) ¹	1. ársfj. '08	33,0	29,4	-27,4	16,3	143,4	15,3
Innflutningur þjónustu (ma.kr.) ¹	1. ársfj. '08	49,4	44,7	-3,5	14,8	187,9	8,3
Raungengi m.v. verðlag (2000=100)	2. ársfj. '08	99,0	106,1	0,0	-6,7	99,0	-6,2

1. Breytingar á vörur- og þjónustuvíðskiptum við útlönd eru á fóstu gengi.

	Nýjasta tímaður	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting frá ¹		Frá ársþyrjun ²	
				næsta tíma- bili á undan	fyrra ári	Gildi	Breyt. frá f. ári (%)
IV Vinnumarkaður og tekjur							
Fjöldi atvinnulausra.....	júlí '08	1.968	1.578	126	390	1.731	-5,2
Hlutfall atvinnulausra, árstíðarleiðrétt (% af mannafla).....	júlí '08	1,1	0,9	0,1	0,2	0,9	-0,1
Atvinnuleysi skv. vinnumarkaðskönnum (% af mannafla).....	2. ársfj. '08	1,9	3,2	0,0	-1,3	2,7	0,1
Laus störf á vinnumiðlunum	júlí '08	371	502	-18,1	-26,1	357	-20,5
Útgáfa atvinnuleyfa alls.....	júlí '08	211	475	49,6	-55,6	1.344	-29,3
Ný tímab. leyfi á nýjum vinnustað og framlengd tímab. leyfi.....	júlí '08	403	498	-12,8	-19,1	3.157	-7,3
Launavísitala (des. 1988=100).....	júlí '08	348,8	319,8	0,8	9,1	339,9	7,8
Kaupmáttur launa m.v. launavísitalu (1990=100)	júlí '08	140,5	146,3	-0,2	-3,9	142,9	-2,2

1. Breytingar á fjölda atvinnulausra sýna fjölgun/fækku; breytingar á hlutfalli atvinnulausra sýna hækkun/lækkun (einingin prósent); allar breytingar vísitalna og breytingar á útgáfu atvinnuleyfa og fjölda lausra starfa eru hlutfallslegar (%). 2. Meðal mánaðarlegur fjöldi atvinnulausra og lausra starfa það sem af er árinu, meðaltal atvinnuleysishlutfalls en uppsafnaður fjöldi atvinnuleyfa. Breytingar á hlutfalli atvinnulausra sýna hækkun/lækkun (einingin prósent); allar aðarf breytingar eru hlutfallslegar (%).

	Nýjasta tímaður	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Raunbreyting í % frá		Frá ársþyrjun	
				næsta tíma- bili á undan	fyrra ári	Gildi	Raunbr. frá f. ári (%)
V Opinber fjármál							
Tekjuafgangur ríkissjóðs (ma.kr).....	júní '08	-1,9	2,9	.	.	27,9	.
Tekjuafgangur ríkissjóðs, hlutfall af tekjum (%)	júní '08	-5,8	9,0	.	.	12,4	.
Hrein lánsfjárförf (ma.kr).....	júní '08	-1,3	-9,5	.	.	28,7	.
Hrein lánsfjárförf (% af tekjum).....	júní '08	-4,0	-29,2	.	.	12,7	.
Tekjur ríkissjóðs (ma.kr).....	júní '08	32,4	32,6	-7,7	-10,6	225,6	-5,1
- án eignasölu og óreglulegra tekna (ma.kr)	júní '08	31,9	31,0	-7,7	-7,5	223,4	-3,0
- af virðisaukaskatti (ma.kr)	júní '08	9,9	10,0	-12,3	-10,9	65,6	-7,3
- af staðgreiddum tekjuskatti & tryggingargj. (ma.kr)	júní '08	11,0	10,5	-1,9	-5,2	66,7	-4,7
- af innflutningi (ma.kr)	júní '08	2,3	2,5	-10,8	-16,5	15,1	-1,3
Útgjöld ríkissjóðs (ma.kr)	júní '08	34,3	29,7	5,8	3,9	197,7	2,6
- leiðrétt fyrir óreglulegum gjöldum (ma.kr).....	júní '08	34,3	29,7	5,8	3,9	197,7	2,6

Skýring: Fyrstu fjórir dálkarnir vísa til 4ra mánaða meðaltala, hinir tveir til heildartalna frá byrjun árs.

	Nýjasta tímaður	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá		Frá ársþyrjun	
				næsta tíma- bili á undan	fyrra ári	Meðal- tal	Breyt. frá f. ári (%)
VI Eignamarkaðir							
Úrvalsvisitala, mánaðarmeðaltal (des. 1997=1.000).....	júlí '08	4.300,4	8.725,9	-8,4	-50,7	4.935,9	-36,2
Velta, mánaðarleg (ma.kr)	júlí '08	51,1	527,6	-38,8	-90,3	905,1	-54,2
Verð íbúða í fjölbýli á höfuðb.svæði (jan. 1994=100)	júlí '08	340,5	331,9	0,8	2,6	341,6	7,3
Raunverð íbúða alls á höfuðb.svæði (jan. 1994=100).....	júlí '08	191,7	212,2	-0,2	-9,6	200,3	-2,4
Aflahlutdeild (kr./kg.)	ágúst '08	2200	2800	-21,4	-21,4	3469	32,0

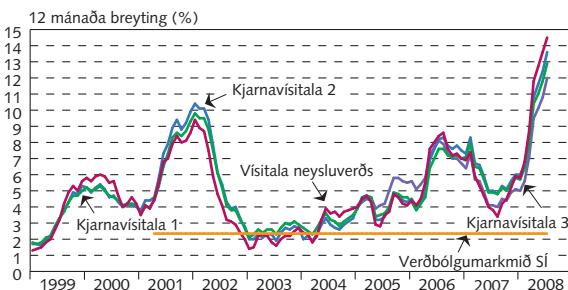
	Nýjasta tímaður	Nýjasta gildi	Gildi fyrir ári	Breyting í % frá		Frá ársþyrjun	
				næsta tíma- bili á undan	fyrra ári	Meðal- tal	Breyt. frá f. ári (%)
VII Fármálamarkaðir							
Útlán innlásstofnana til innlendra aðila (ma.kr)	júlí '08	4.028,7	2.690,4	0,9	49,7	.	.
að frádegnum áætl. gengis- og vísitaluáhrifum (vísitala).....	júlí '08	537,6	621,6	1,3	24,8	.	.
að raungildi (jan. 2002=100)	júlí '08	417,2	308,6	0,7	35,2	.	.
Útlán lánakerfisins (ma.kr)	mars '08	6.717,8	4.197,6	40,1	60,0	.	.
M3 (ma.kr)	júlí '08	1.382,9	977,1	2,1	41,5	.	.
Stýrivextir Seðlabankans (%)	22. ágúst '08	15,50	13,30	0,0	2,2	15,50	2,20
Peningamarkaðsvextir, 3ja mán. (%) ¹	22. ágúst '08	15,8	14,2	15,8	1,6	13,9	-0,4
Peningamarkaðsvextir, 12 mán. (%) ¹	22. ágúst '08	15,4	13,9	-0,4	1,5	14,3	0,3
Ávöxtunarkrafa ríkisbréfa (RIKB 100317) (%) ¹	22. ágúst '08	12,0	11,7	-0,4	0,3	12,0	1,4
Ávöxtunarkrafa ríkisbréfa (RIKB 130517) (%) ¹	22. ágúst '08	11,4	9,5	0,8	1,9	10,5	1,5
Ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (HFF 150224) (%) ¹	22. ágúst '08	4,6	5,6	-0,1	-1,0	5,0	-0,4
Ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (HFF 150434) (%) ¹	22. ágúst '08	4,5	4,8	0,2	-0,3	4,6	0,0
Ávöxtunarkrafa íbúðabréfa (HFF 150644) (%) ¹	22. ágúst '08	4,3	4,5	0,2	-0,1	4,5	0,1
Meðalvextir óverðtryggðra útlána banka og sparísj. (%) ¹	22. ágúst '08	20,3	19,3	-0,1	1,0	19,8	0,5
Meðalvextir verðtryggðra útlána banka og sparísj. (%) ¹	22. ágúst '08	10,0	9,2	0,0	0,9	10,0	1,5
Gengisvíitala krónunnar (31. des. 1991=100) ¹	22. ágúst '08	151,8	118,7	-6,8	33,1	138,4	19,9

1. Allar tölur nema í tveimur öftustu dálkum miðast við 4 vikna meðaltöl, til þess dags sem tilgreindur er.

I Verðlagsþróun og verðbólguvæntingar

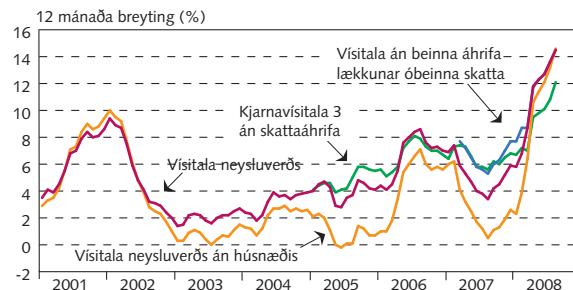
I-1

Verðbólga
Heildarvíitala og mælikvarðar á undirliggjandi verðbólgu

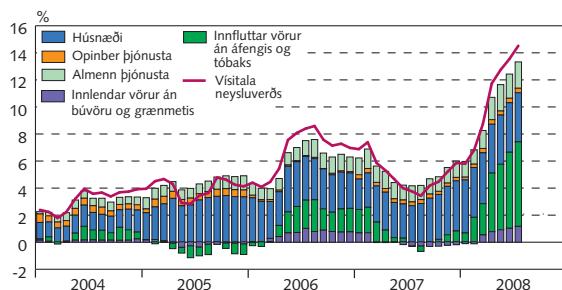
I-2

Verðbólga
Ýmsir mælikvarðar

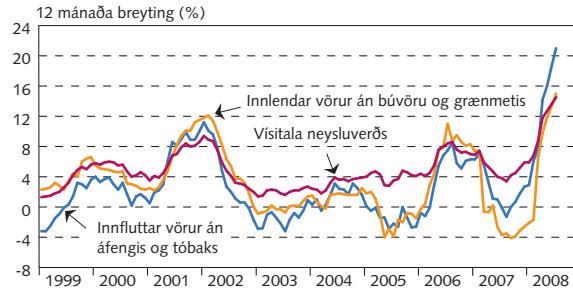
I-3

Undirliðir verðbólgu
Áhrif á þróun visitölu neysluverðs sl. 12 mánuði

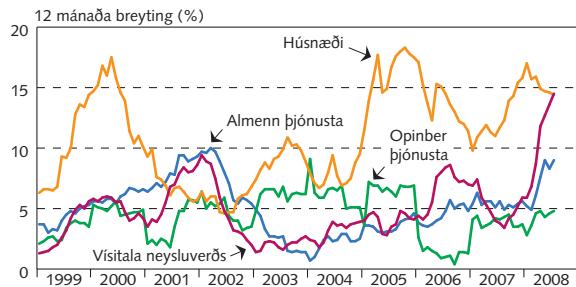
I-4

Verðlagsþróun
Vörur

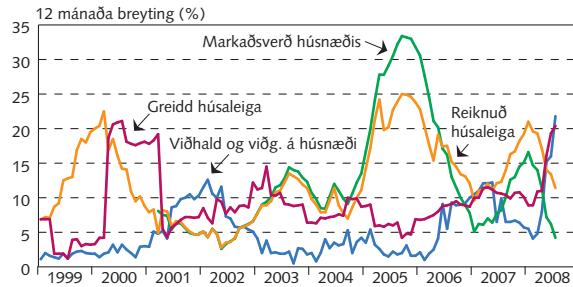
I-5

Verðlagsþróun
Húsnaði og þjónusta

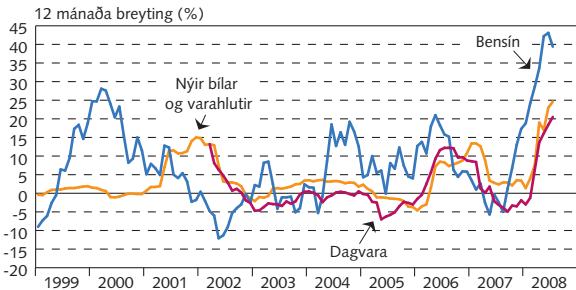
I-6

Verðlagsþróun
Húsnaði

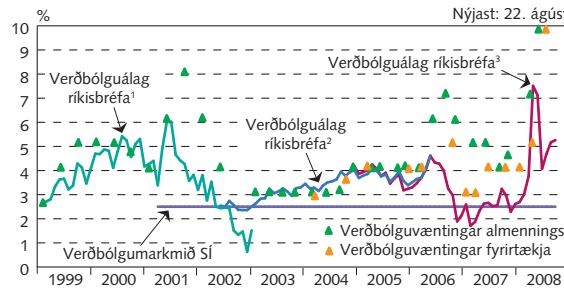
I-7

Verðlagsþróun
Ýmsir undirliðir

I-8

Verðbólguvæntingar
Verðbólguálag í lok mánaðar og verðbólguvæntingar skv. könnunum

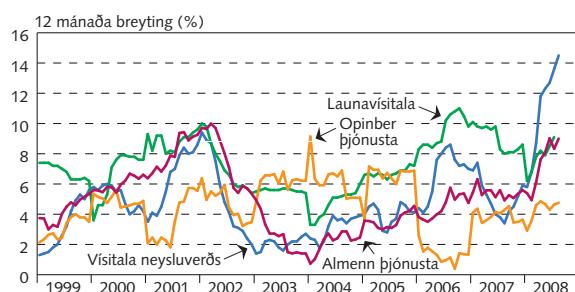

1. Verðbólguálag reiknað út frá ávöxtunarkröfu RIKB 03 1010 og RIKS 03 0210.
2. Verðbólguálag reiknað út frá ávöxtunarkröfu RIKB 13 0517 og RIKS 15 1001.
3. Verðbólguálag reiknað út frá ávöxtunarkröfu RIKB 13 0517 og HFF150914.

I Verðlagsþróun og verðbólguvætingar

I-9

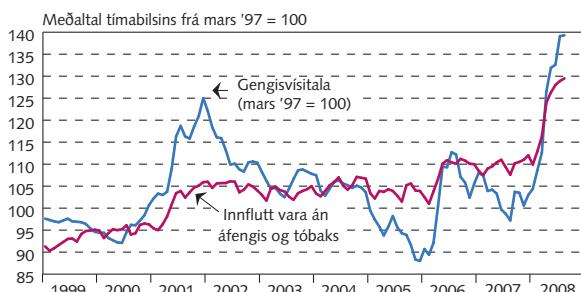
Verðlags- og launapróun
Laun, verðbólga og þjónusta

I-10

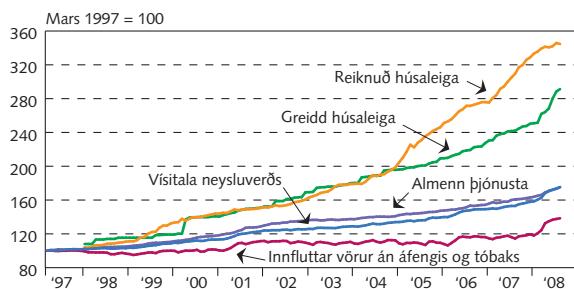
Innflutningsverðlag og gengisþróun

Vöruskiptavegin innflutningsgengisvítila og verð innfl. vöru í VNV

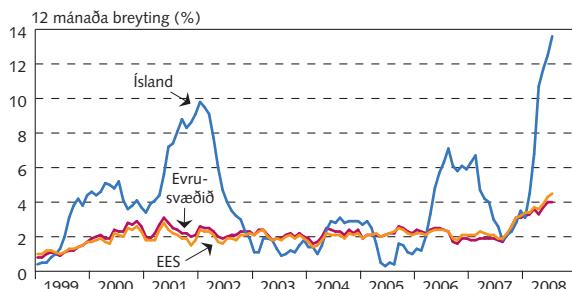
I-11

Verðlagsþróun
Vörur, húsnæði og þjónusta

I-12

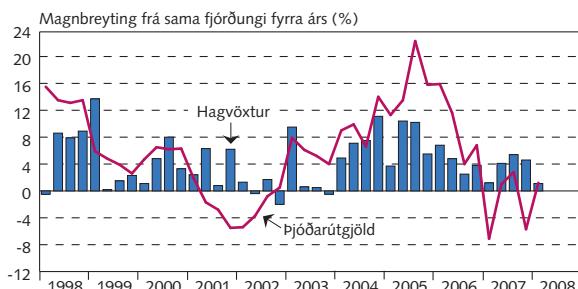
Verðbólga á Íslandi og í Evrópu
Samræmd vítila neysluverðs

II Framleiðsla og eftirspurn

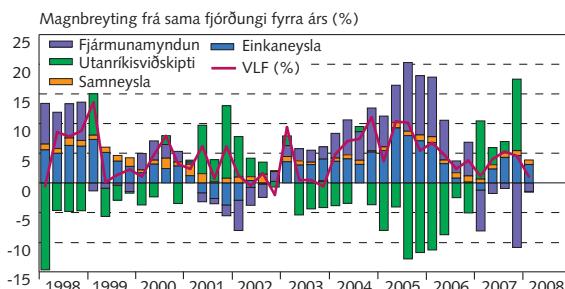
II-1

Hagvöxtur og þjóðarútgjöld
Ársfjórðungslegar tölur

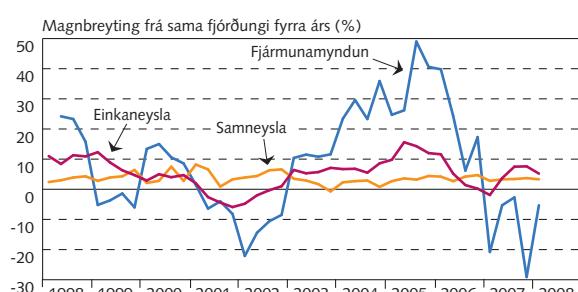
II-2

Landsframleiðsla
Framlag einstakra liða til hagvaxtar

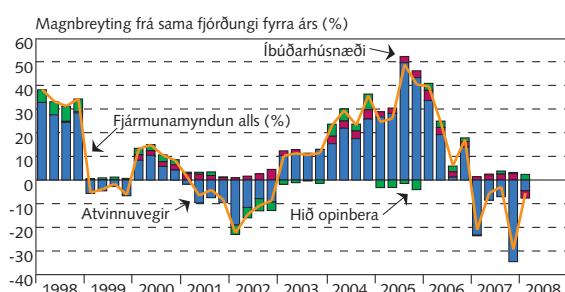
II-3

Einkaneysla og fjármunamyndun
Ársfjórðungslegar tölur

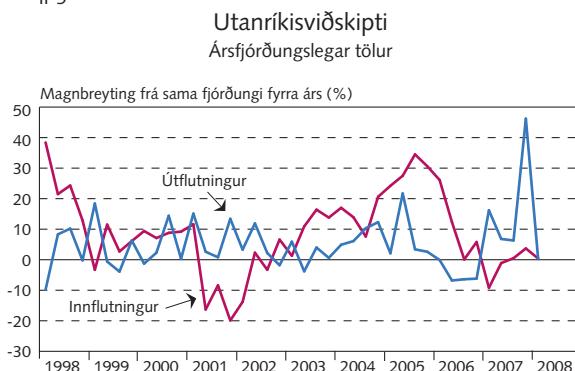
II-4

Fjármunamyndun
Framlag einstakra liða til fjármunamyndunar

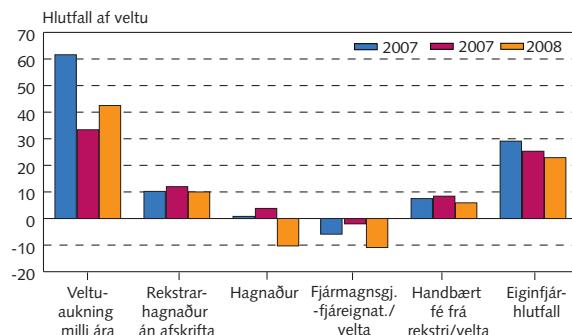
II Framleiðsla og eftirspurn

II-5

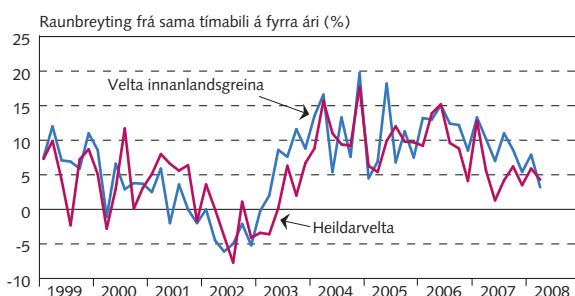
II-6

Velta og afkoma skráðra atvinnufyrirtækja
Janúar-júní 2006-2008

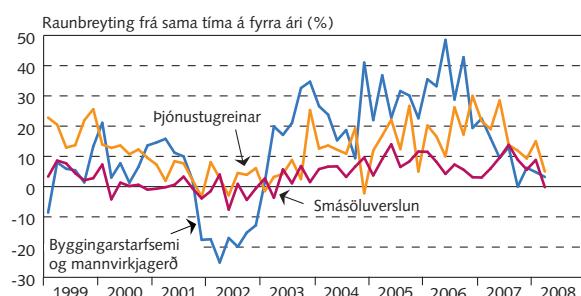
II-7

Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum
Árstíðarleiriðréttar tölur

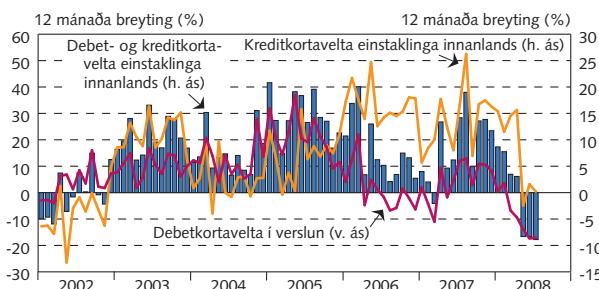
II-8

Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum
Nokkrir undirflokkar

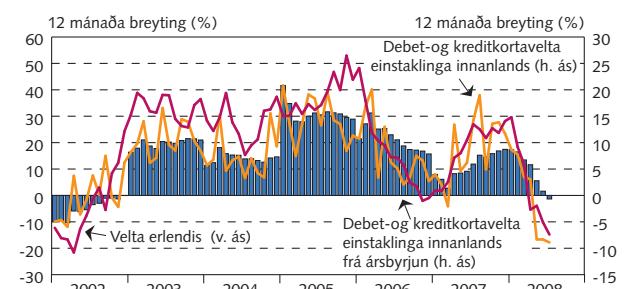
II-9

Greiðslukortavelta
Velta debit- og kreditkarta, staðvirt
með VNV án húsnaðis og gengisvístölu

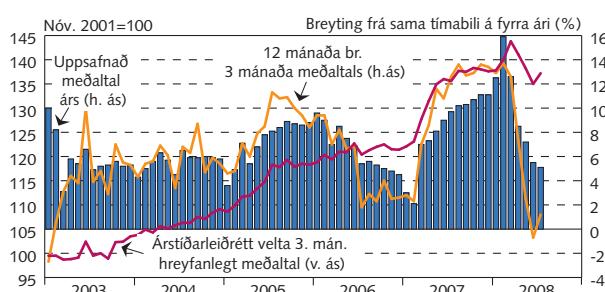
II-10

Greiðslukortavelta
Velta debit- og kreditkarta, staðvirt
með VNV án húsnaðis og gengisvístölu

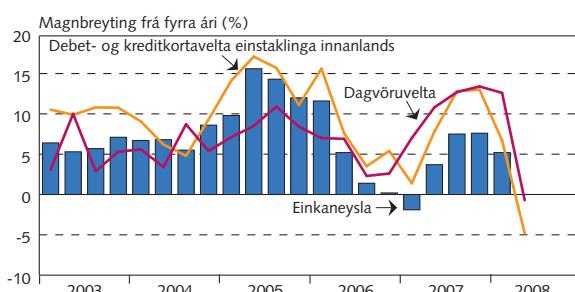
II-11

Dagvörulvelta
Raunvört með verðvístölu dagvöru

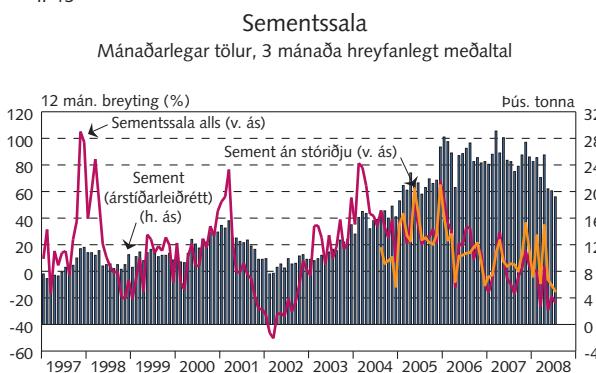
II-12

Einkaneysla, dagvörulvelta og greiðslukortavelta
Ársfjórðungslegar tölur

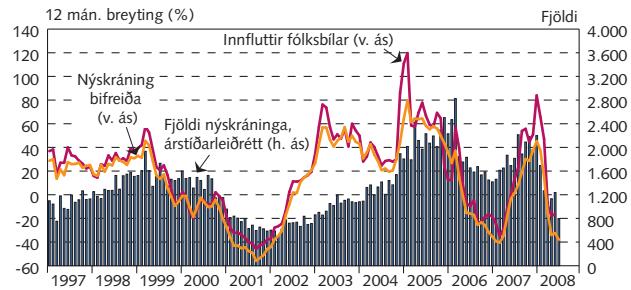
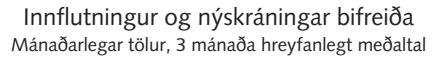

II Framleiðsla og eftirspurn

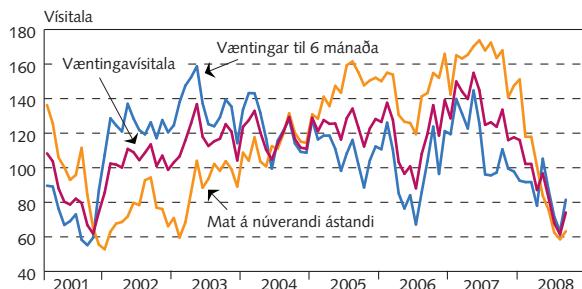
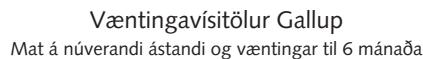
II-13

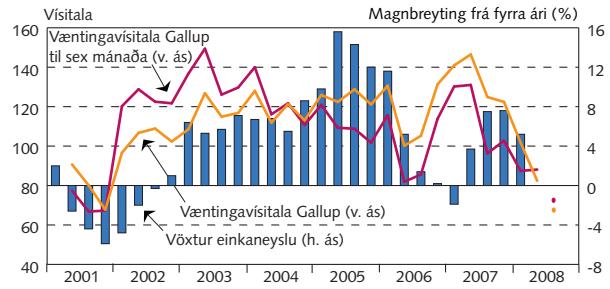
II-14

II-15

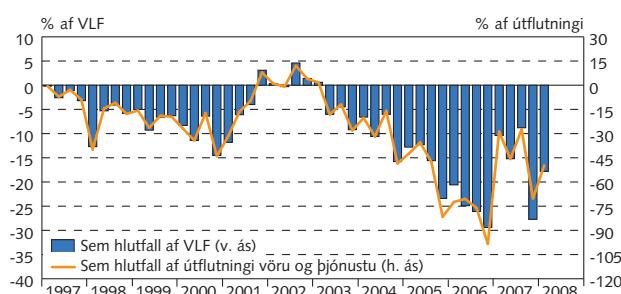

II-16

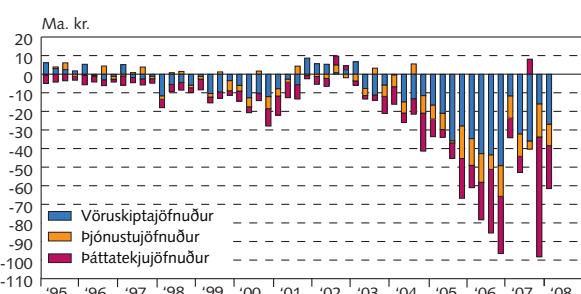
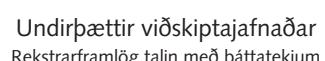

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

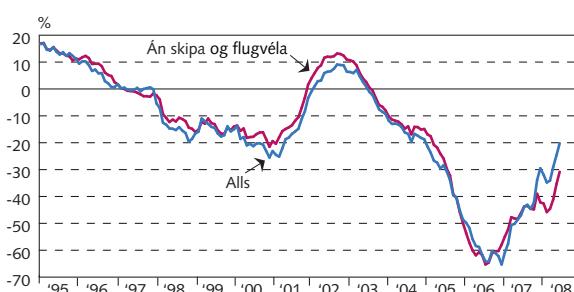
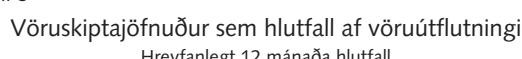
III-1

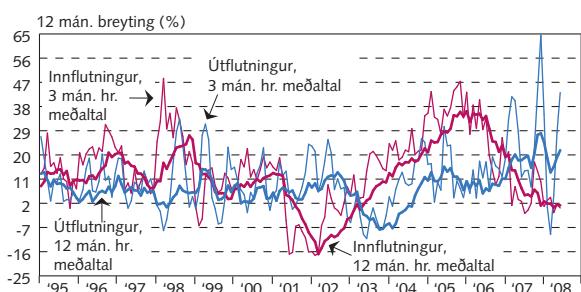
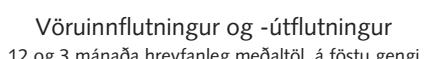
III-2

III-3

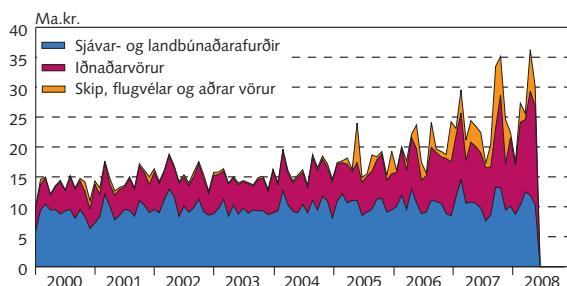
III-4

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

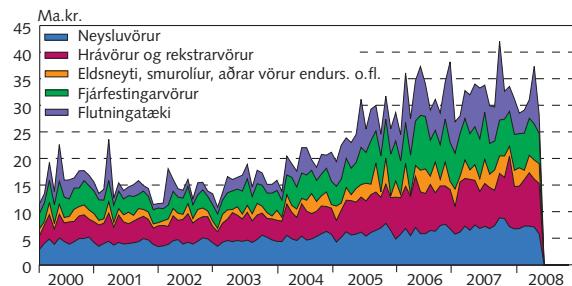
III-5

Undirþættir vöruútflutnings
Útflutningsverðmæti á föstu gengi

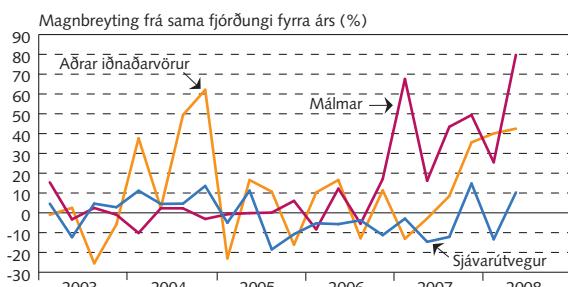
III-6

Undirþættir vöruinnflutnings
Innflutningsverðmæti á föstu gengi

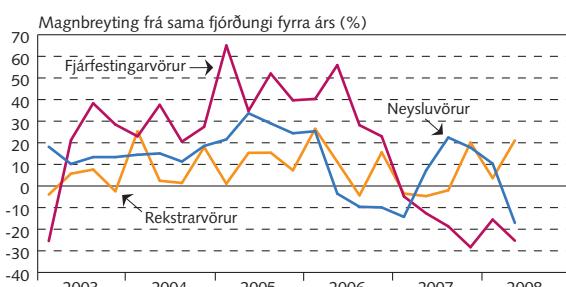
III-7

Magnbreyting helstu útflutningsvara
Ársfjórðungslegar tölur

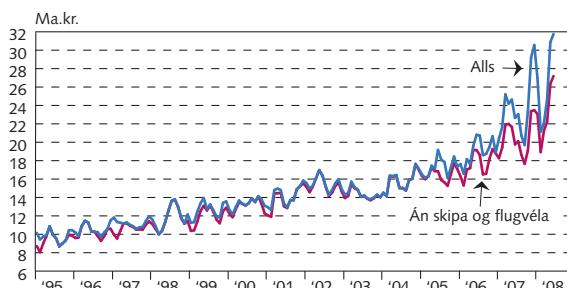
III-8

Magnbreyting helstu innflutningsvara
Ársfjórðungslegar tölur

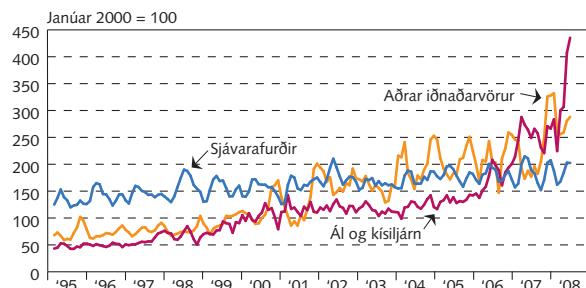
III-9

Vöruútflutningur
3 mánaða hreyfanlegt meðaltal, á föstu gengi

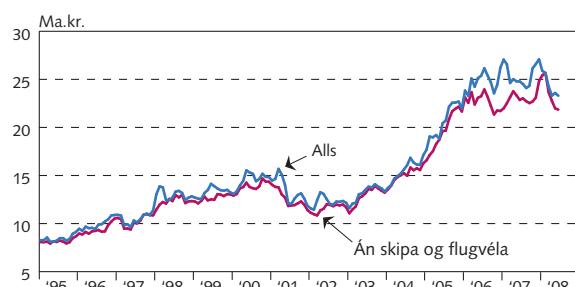
III-10

Vöruútflutningur eftir vöruflokkum
3 mán. hreyfanleg meðaltöl útflutningsverðmætis, á föstu gengi

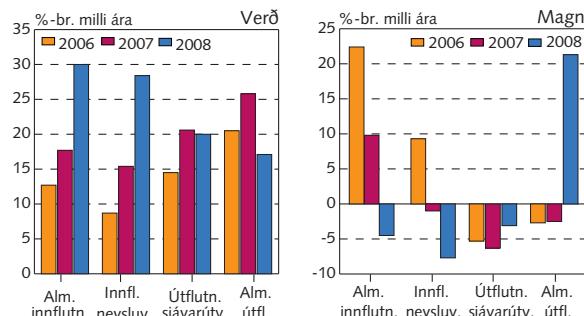
III-11

Árstíðarleiðréttur vöruinnflutningur
3 mánaða hreyfanlegt meðaltal, á föstu verði og gengi

III-12

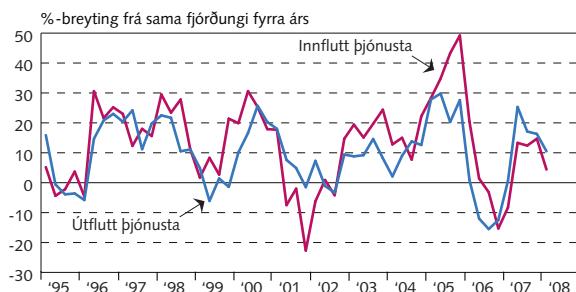
Vöruviðskipti janúar-júní 2006-2008

III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði

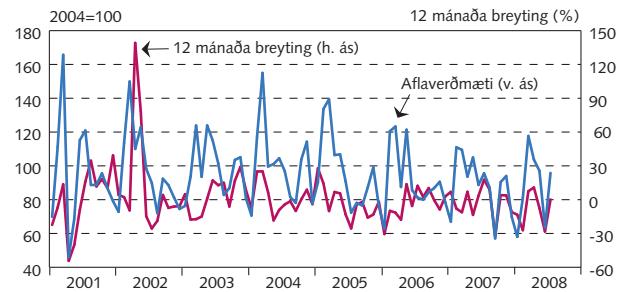
III-13

Þjónustujöfnuður
Á föstu gengi

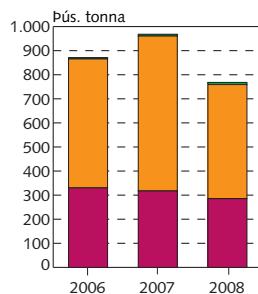
III-14

Aflaverðmæti
Á föstu verðlagi

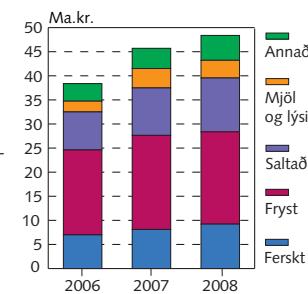

III-15

Magn afla
Janúar-júlí

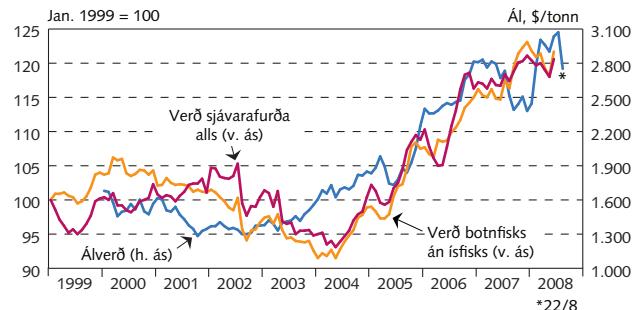
Útfl.verðmæti sjávarafurða
Janúar-júní

III-16

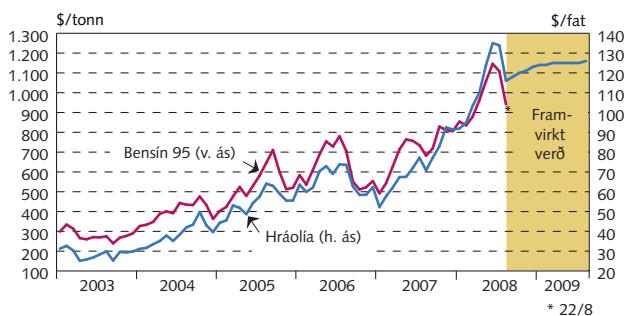
Útflutningsverðlag

Verð á sjávarafurðum í erlendri myntvog og áli í dollurum

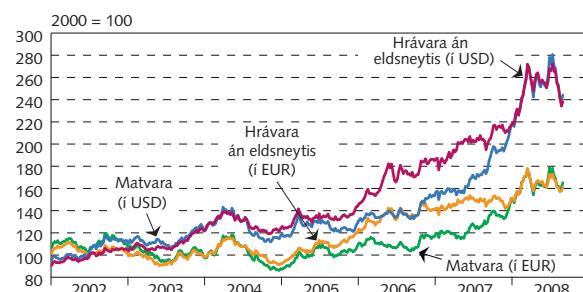
III-17

Olíu- og bensínverð á heimsmarkaði
Framvirkjt verð

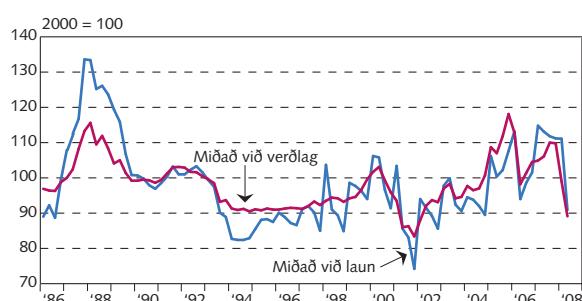
III-18

Hrvörverð á heimsmarkaði
Vikulegar tölur

III-19

Raungengi
Ársfjórðungslegar tölur

III-20

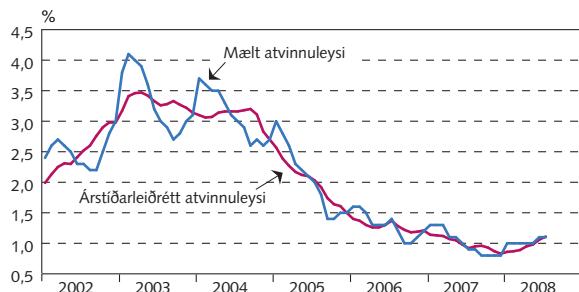
Raungengi m.v. verðlag
Mánaðarlegar tölur

IV Vinnumarkaður og tekjur

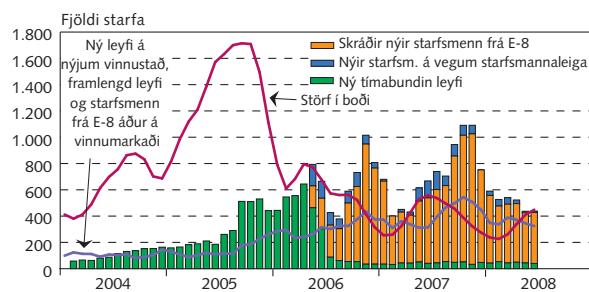
IV-1

Atvinnuleysi
Hlutfall af mannafla

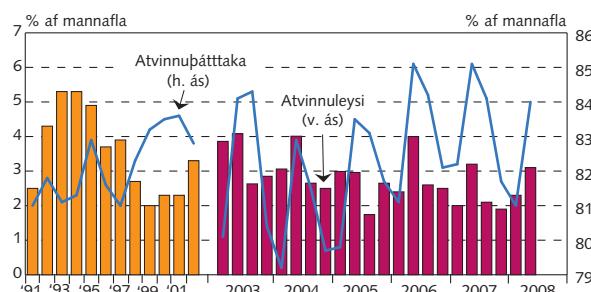
IV-2

Erlendir starfsmenn
3 mánaða hreyfanleg meðaltöl

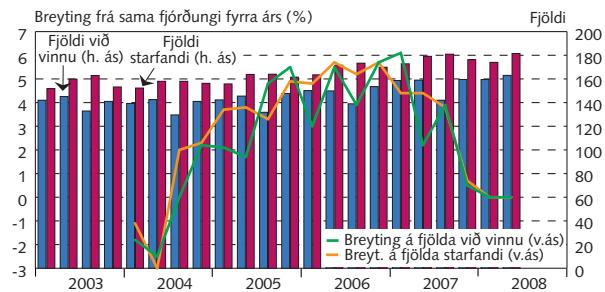
IV-3

Atvinnuleysi og -þátttaka
Skv. könnun Hagstofu

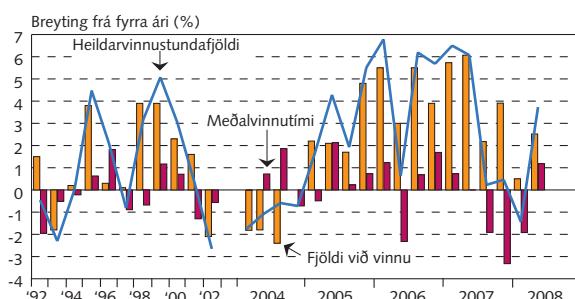
IV-4

Starfandi og fjöldi við vinnu
Ársfjórðungslegar tölur

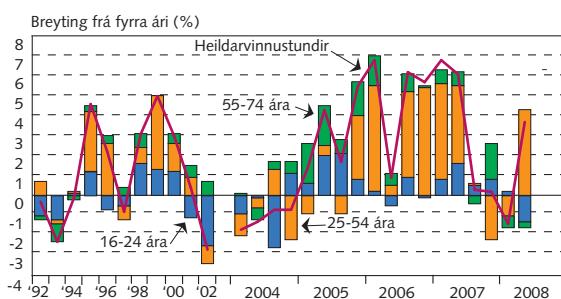
IV-5

Breytingar á vinnuaflí
Skv. vinnumarkaðskönnun

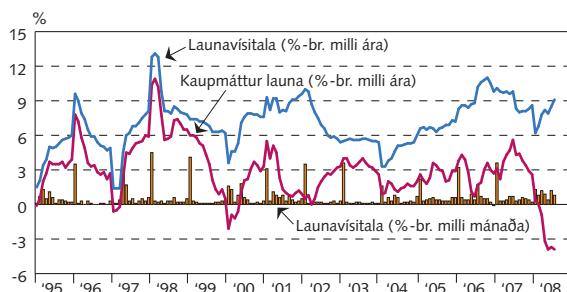
IV-6

Breytingar á vinnuaflí
Framlag aldurshópa til breytingar heildarvinnustundafjölda

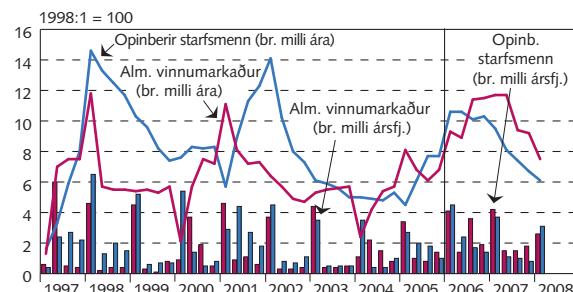
IV-7

Laun og kaupmáttur
Launavísitala Hagstofu

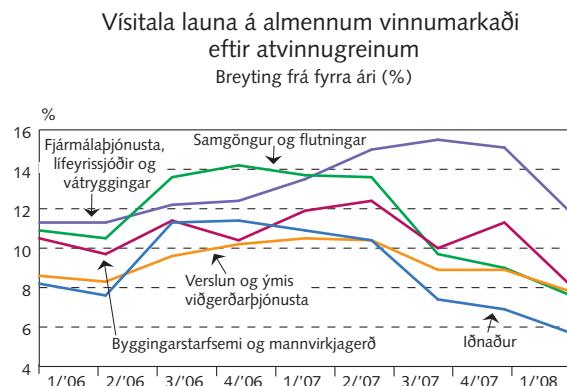
IV-8

Launabreytingar eftir geirum
Launavísitala Hagstofu

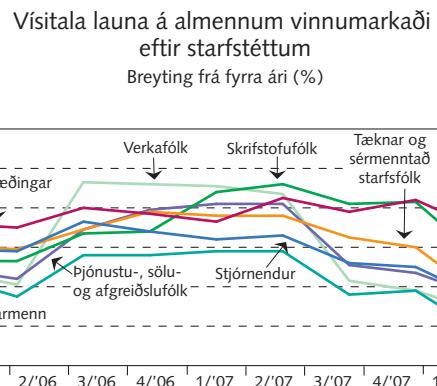

IV Vinnumarkaður og tekjur

IV-9

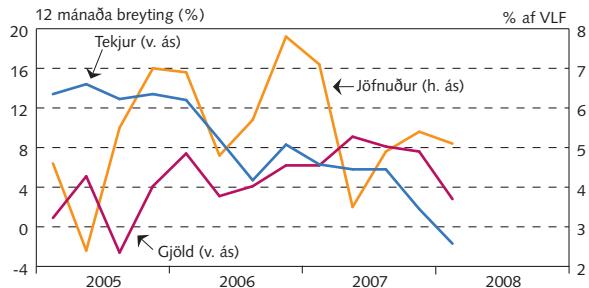
IV-10

V Opinber fjármál

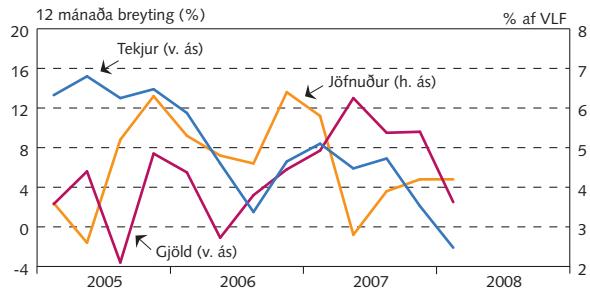
V-1

Tekjur, gjöld og jöfnuður hins opinbera
Raunhækkuun reiknuð m.v. neysluverð

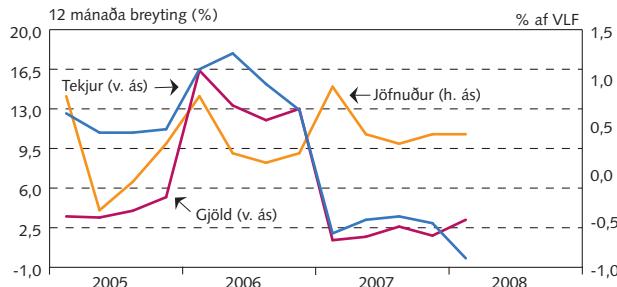
V-2

Tekjur, gjöld og jöfnuður ríkissjóðs
Raunhækkuun reiknuð m.v. neysluverð

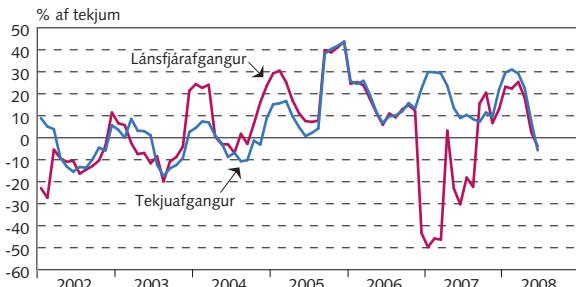
V-3

Tekjur, gjöld og jöfnuður sveitarfélaga
Raunhækkuun reiknuð m.v. neysluverð

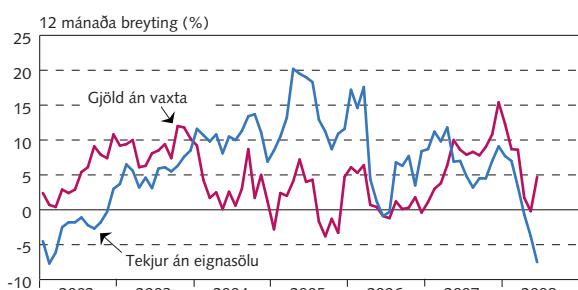
V-4

Tekjuafgangur og hreinn lánsfjárafgangur ríkissjóðs
Raunvirt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

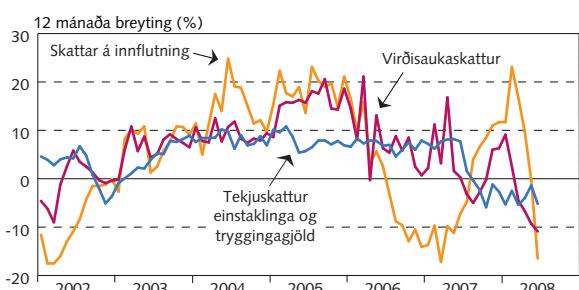
V-5

Reglulegar tekjur ríkissjóðs án eignasölu og gjöld án vaxta
Raunvirt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

V-6

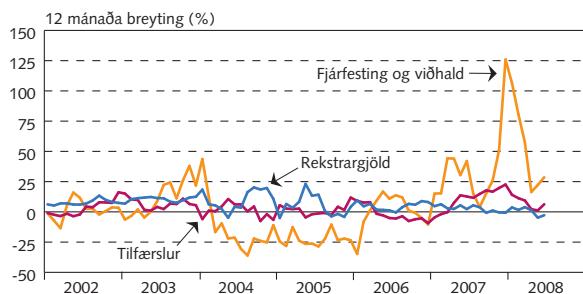
Próun skatttekna ríkissjóðs
Raunvirt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

V Opinber fjármál

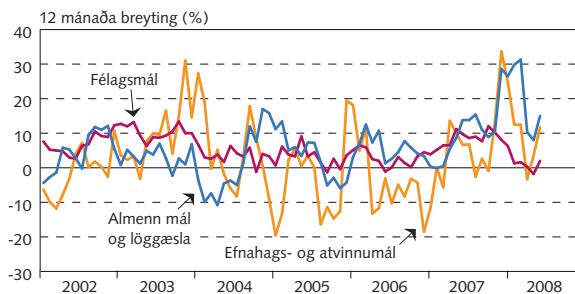
V-7

Ríkisútgjöld eftir tegundum
Raunvrt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

V-8

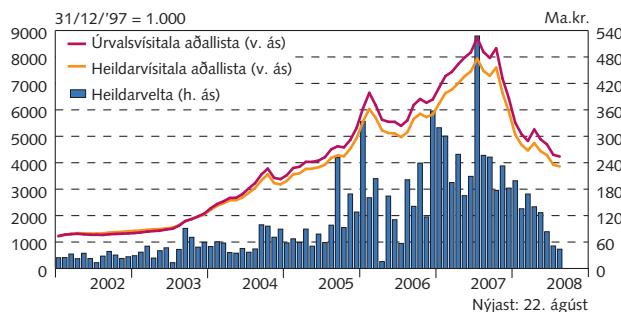
Þróun ríkisútgjalda, helstu málaflokkar
Raunvrt 4 mánaða hreyfanleg meðaltöl

VI Eignamarkaðir

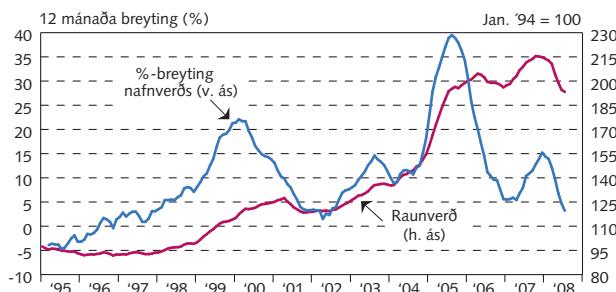
VI-1

Hlutafjármakaður
Mánaðarleg velta og verðþróun

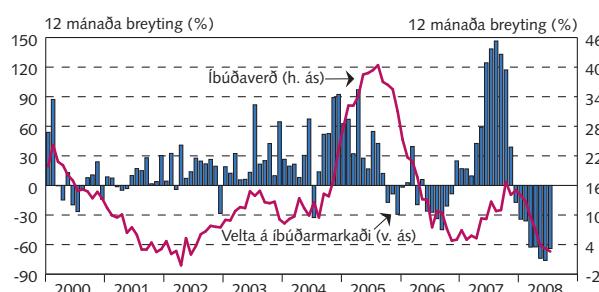
VI-2

Fasteignaverð á höfuðborgarsvæði
Fermetraverð íbúðarhúsnæðis, 3 máan. meðaltöl

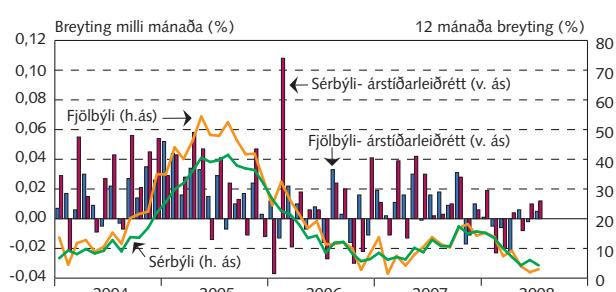
VI-3

Íbúðaverð á höfuðborgarsvæðinu
Mánaðarlegt verð og velta

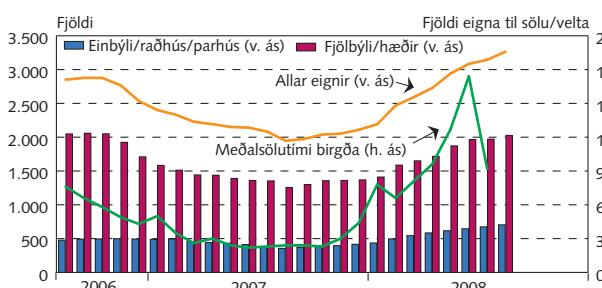
VI-4

Íbúðaverð á höfuðborgarsvæðinu
Fjölbýli og sérbýli

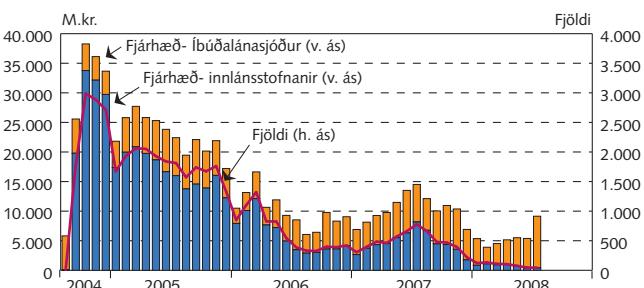
VI-5

Auglýstar fasteignir og meðalsolutími birgða
Auglýsingar á fasteignavef Morgunblaðsins

VI-6

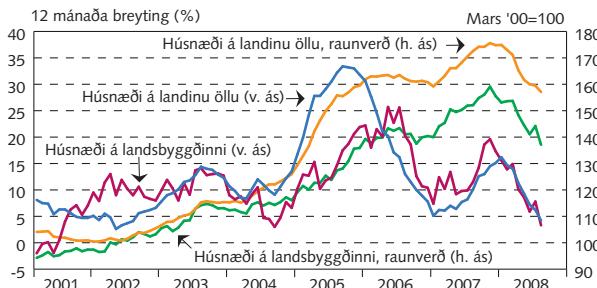
Fjöldi og fjárhæð nýrra íbúðalána
Innlánsstofnanir og Íbúðaláanasjóður

VI Eignamarkaðir

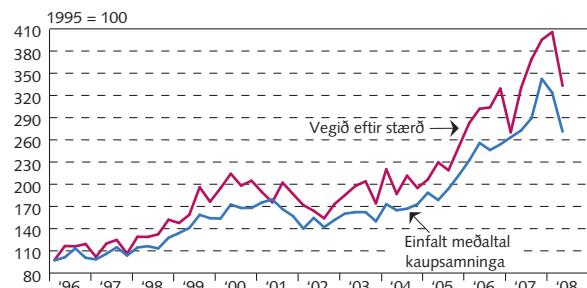
VI-7

Markaðsverð húsnæðis
Landið allt og landsbyggðin

VI-8

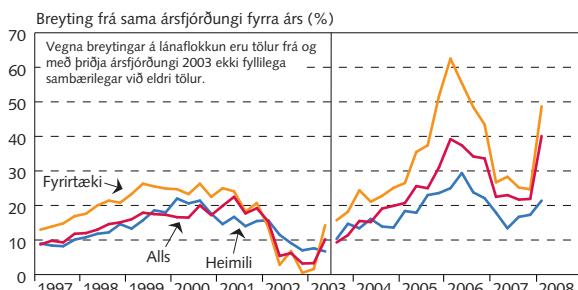
Raunverð atvinnuhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu
Vegið meðaltal iðnaðar-, verslunar- og skrifstofuhúsnæðis

VII Fjármálamarkaðir

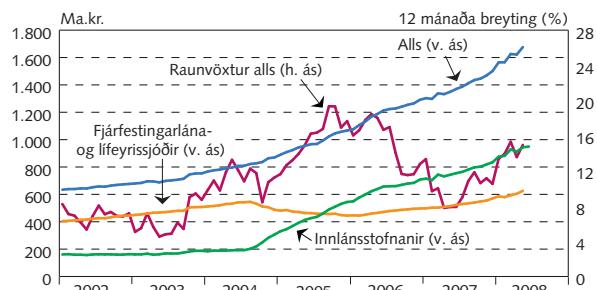
VII-1

Útlánaaukning lánakerfisins
Ársfjórðungslegar tölur

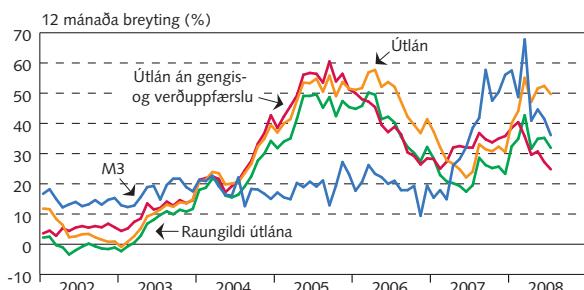
VII-2

Skuldir heimila við helstu lánastofnanir
Mánaðarlegar tölur

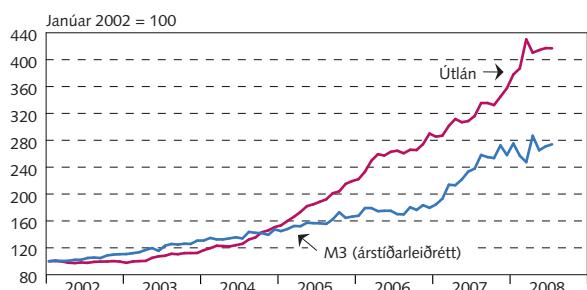
VII-3

M3 og innlend útlán innlánsstofna
Mánaðarlegar tölur

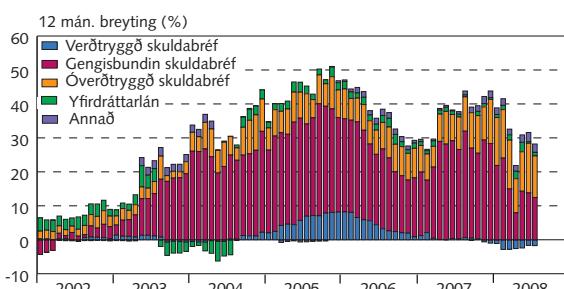
VII-4

Raungildi M3 og innlendra útlána innlánsstofnana
Mánaðarlegar tölur

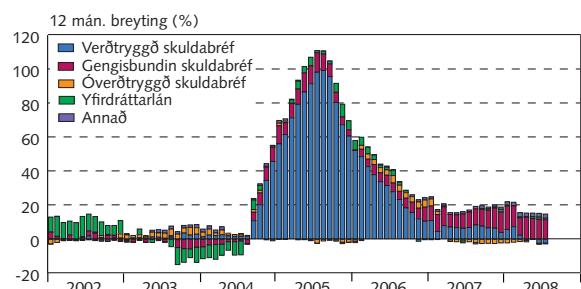
VII-5

Útlán innlánsstofnana til fyrirtækja
Framlag einstakra liða til útlánsvaxtar

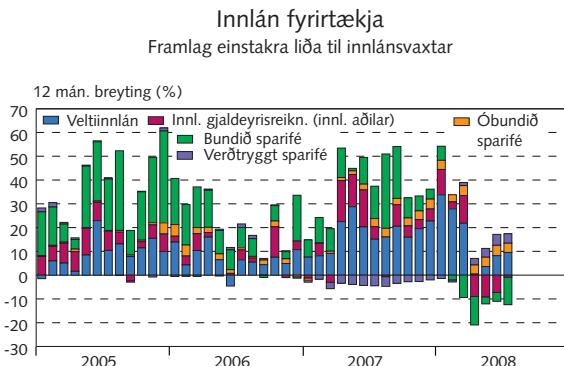
VII-6

Útlán innlánsstofnana til heimila
Framlag einstakra liða til útlánsvaxtar

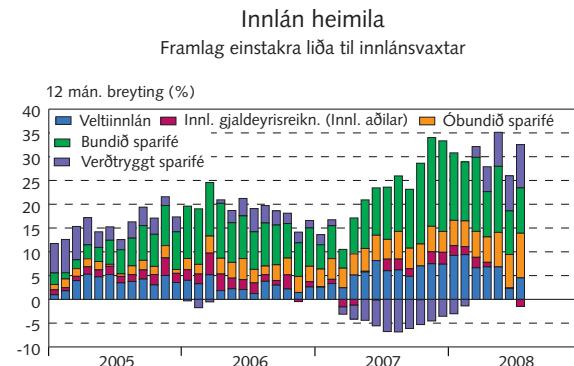

VII Fjármálamaðraðir

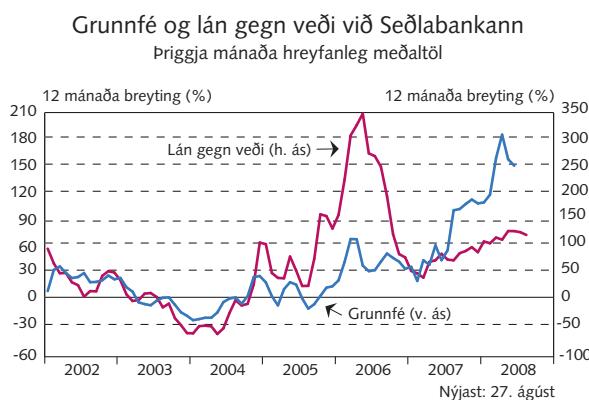
VII-7

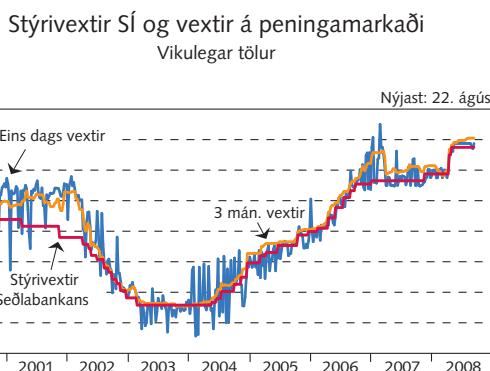
VII-8

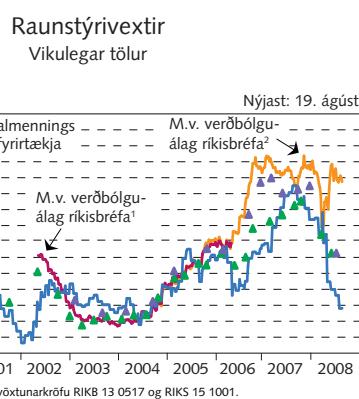
VII-9

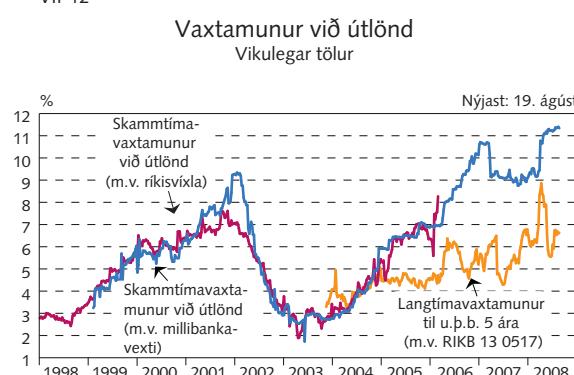
VII-10

VII-11

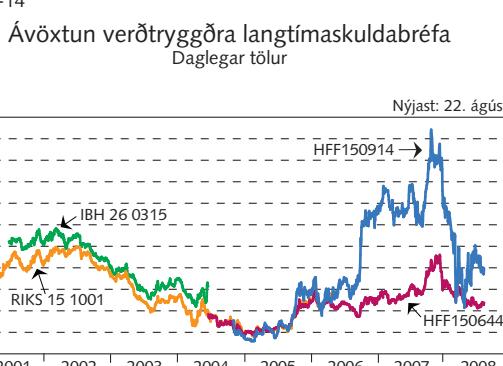
VII-12

VII-13

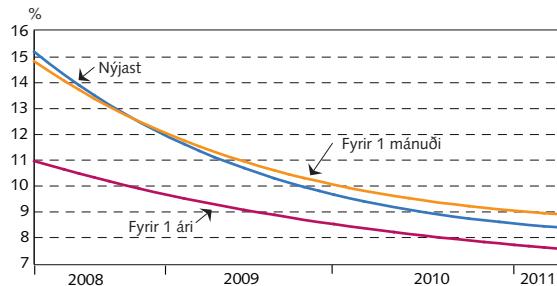
VII-14

VII Fjármálamarkaðir

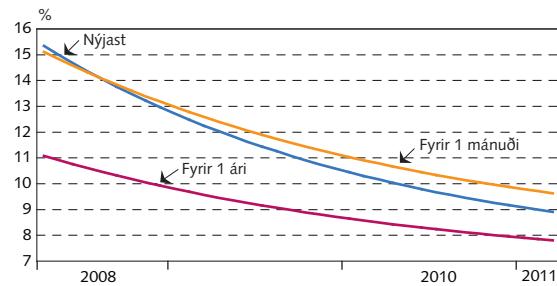
VII-15

Framvirkir vextir á fjármálamarkaði
26. ágúst 2008

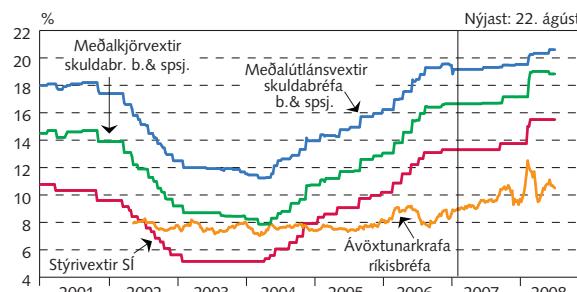
VII-16

Framvirkir vextir út frá skiptasamningum
26. ágúst 2008

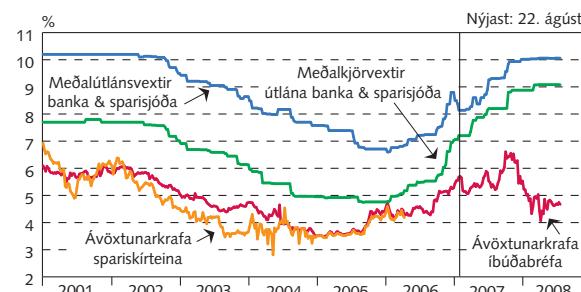
VII-17

Óverðtryggðir meðalvextir
Útlán banka og sparísjóða, ávoxtun ríkisbréfa og stýrivextir

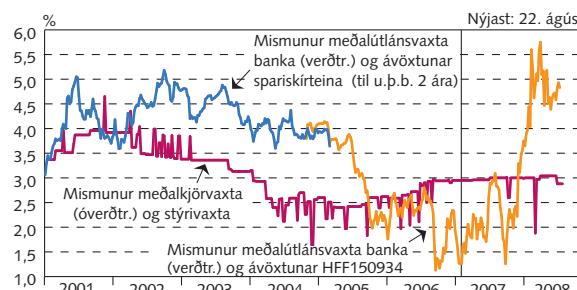
VII-18

Verðtryggðir meðalvextir
Útlán banka og sparísjóða, ávoxtun ríkisbréfa og stýrivextir

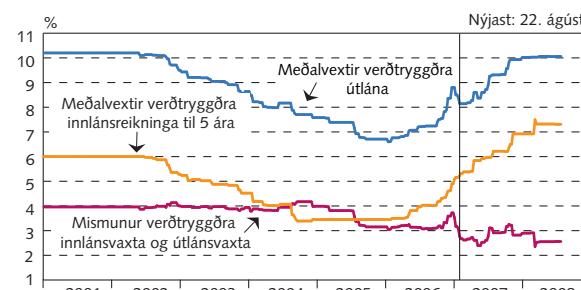
VII-19

Vaxtamunur
Milli meðalkjörvaxta og stýrvaxta,
útlánavxata banka og ávoxtunar spariskíteina

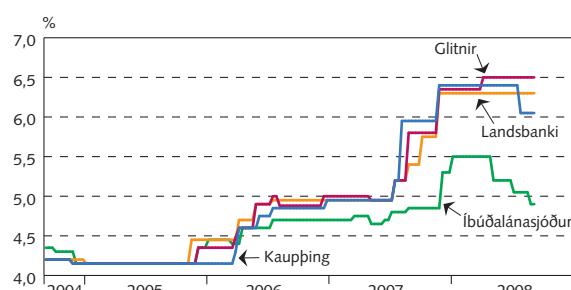
VII-20

Út- og innlánsvextir banka og sparísjóða
Verðtryggð kjör

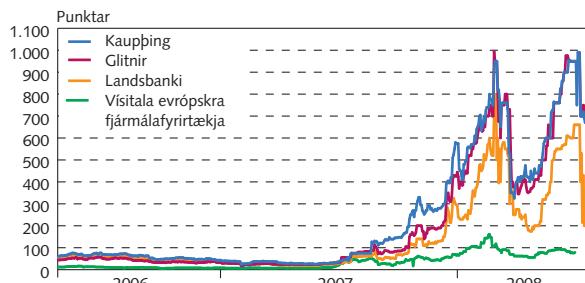
VII-21

Verðtryggðir vextir íbúðalána
Lægstu vextir íbúðalána

VII-22

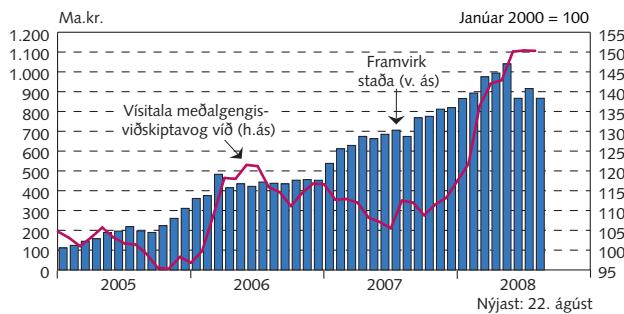
Skuldatryggingar íslenskra banka
og vísitala evrópskra fjármálfyrirtækja
Daglegar tölur 8. júlí 2006 - 22. ágúst 2008

VII Fjármálamarkaðir

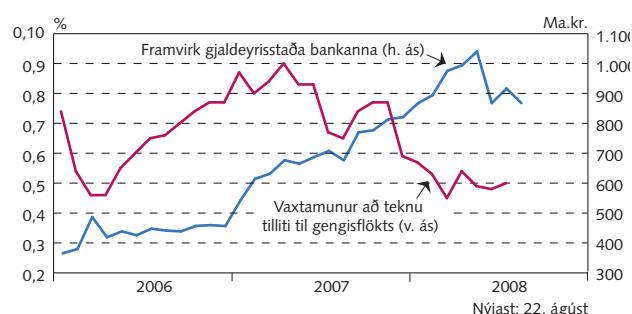
VII-23

Framvirk gjaldeyrisstaða og gengi
Mánaðarleg meðaltöl

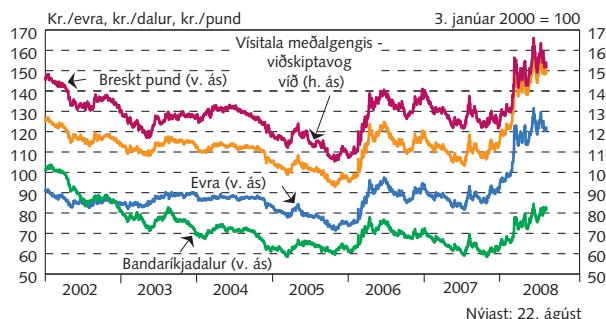
VII-24

Vaxtamanur að teknu tilliti til gengisflöks
og framvirk gjaldeyrisstaða bankanna
Mánaðarlegar tölur

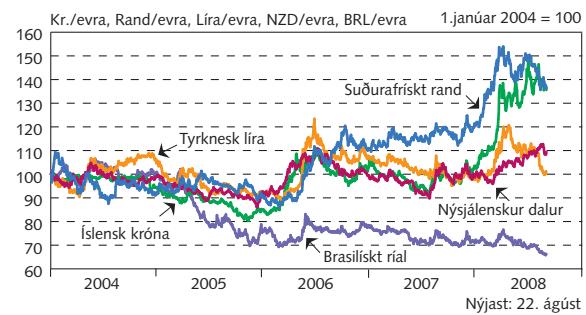
VII-25

Gengi krónu gagnvart erlendum gjaldmiðlum
Daglegar tölur

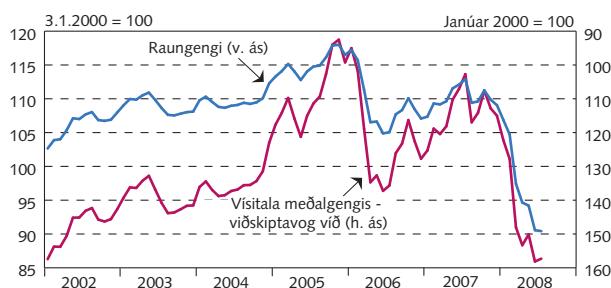
VII-26

Gengi hávaxtagjaldmiðla gagnvart evru
Daglegar tölur, nýjast er til 22. ágúst

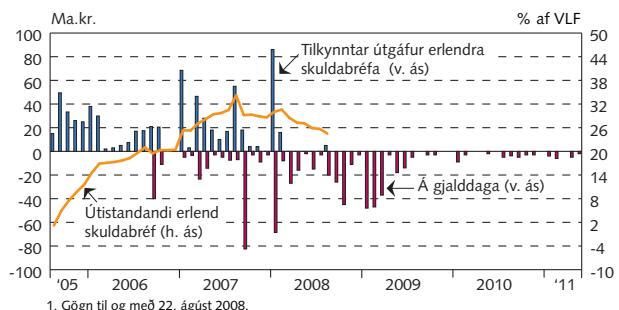
VII-27

Meðalgengi og raungengi krónu
Mánaðarleg meðaltöl

VII-28

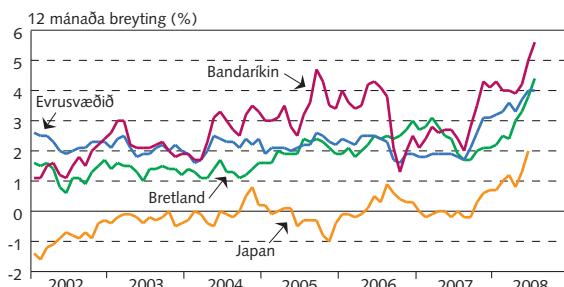
Skuldabréfaútgáfa erlendis¹
Mánaðarlegar tölur

VIII Alþjóðleg efnahagsmál

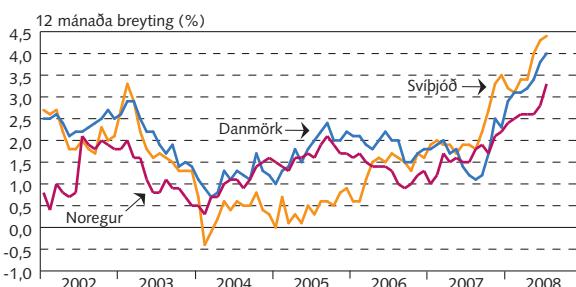
VIII-1

Verðlagsþróun
M.v. neysluverðsvísítölu

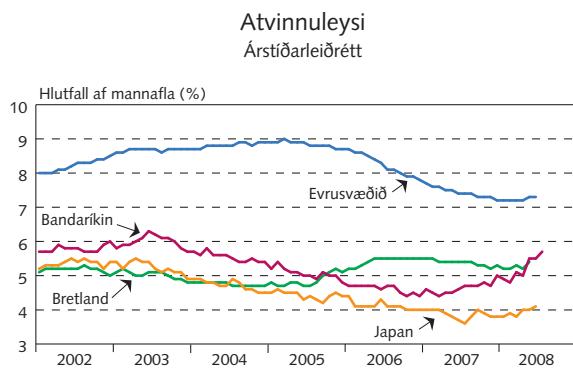
VIII-2

Verðlagsþróun á Norðurlöndunum
M.v. neysluverðsvísítölu

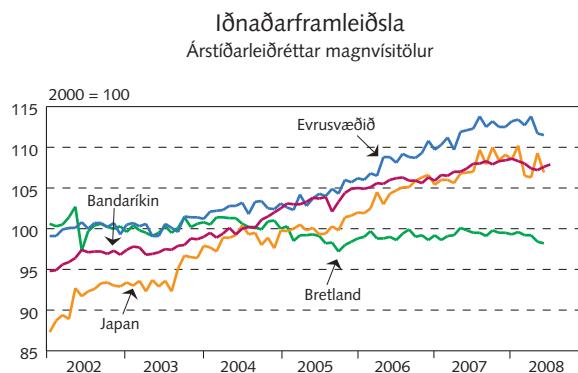

VIII Alþjóðleg efnahagsmál

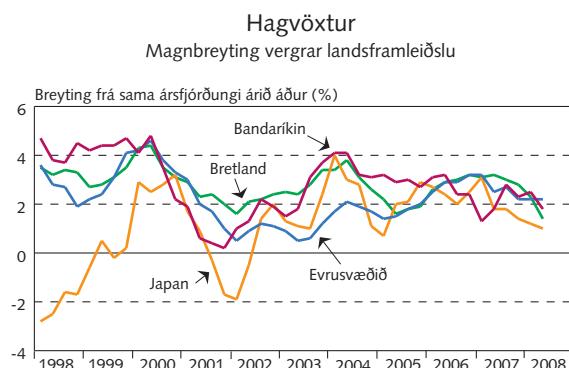
VIII-3

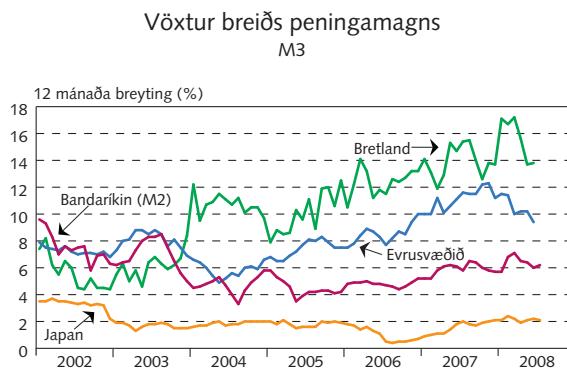
VIII-4

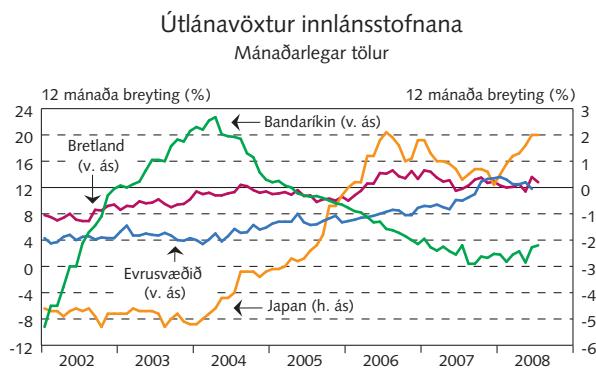
VIII-5

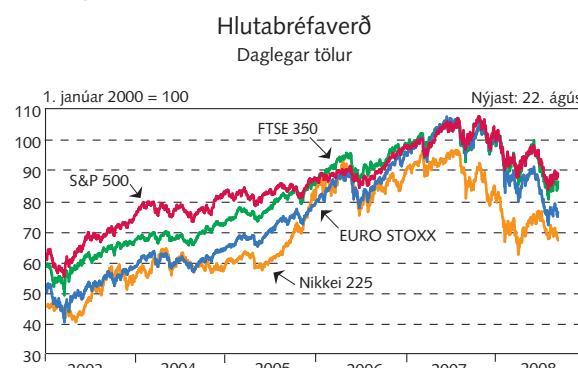
VIII-6

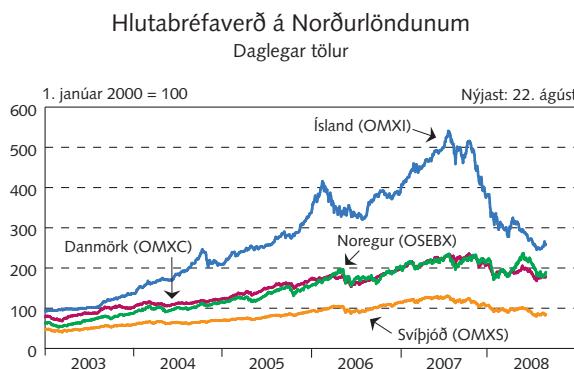
VIII-7

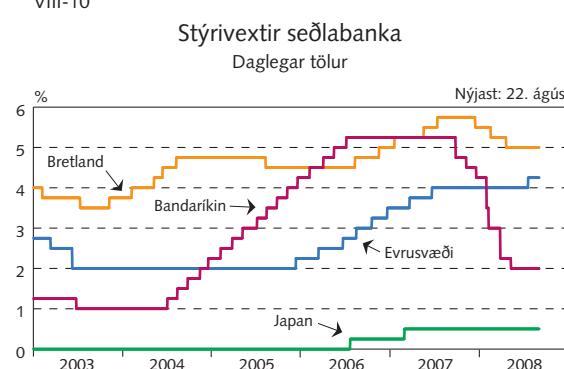
VIII-8

VIII-9

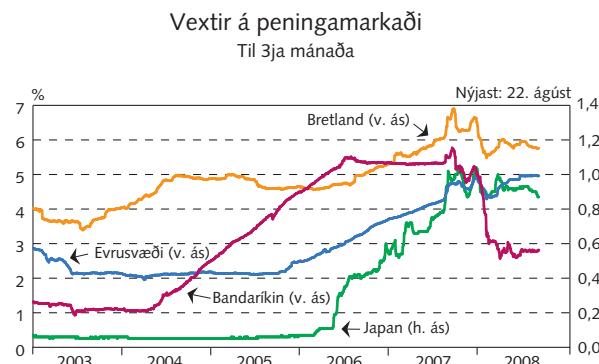

VIII-10

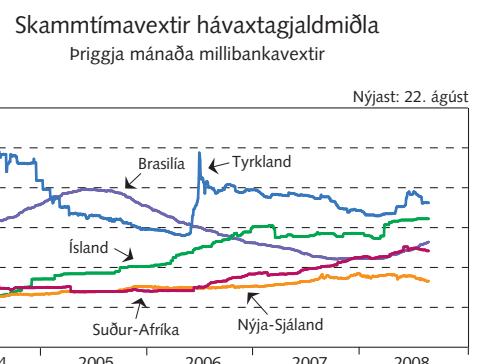

VIII Alþjóðleg efnahagsmál

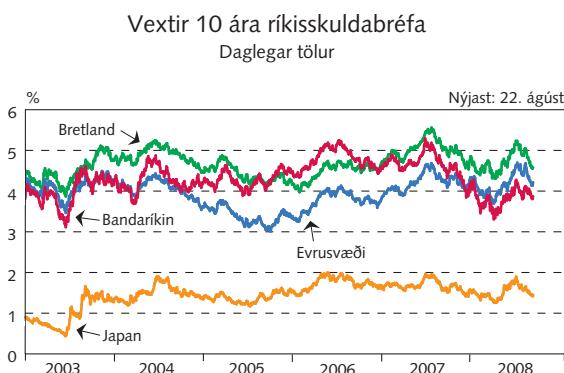
VIII-11

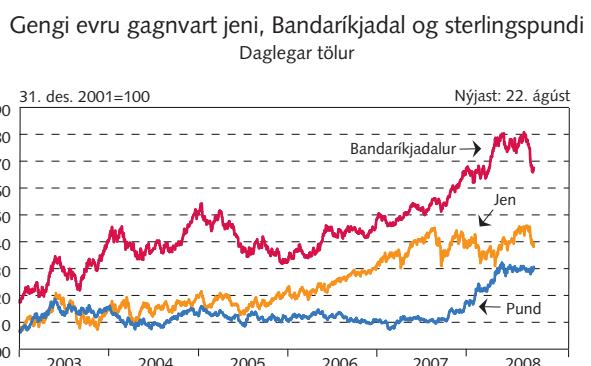
VIII-12

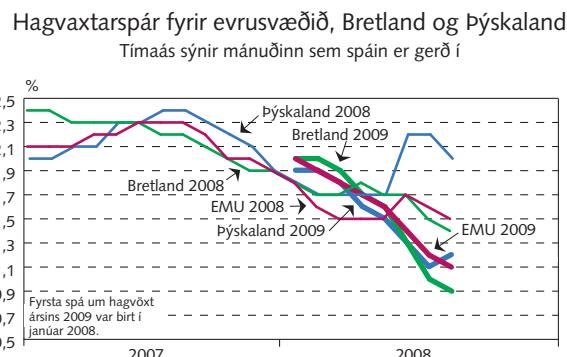
VIII-13

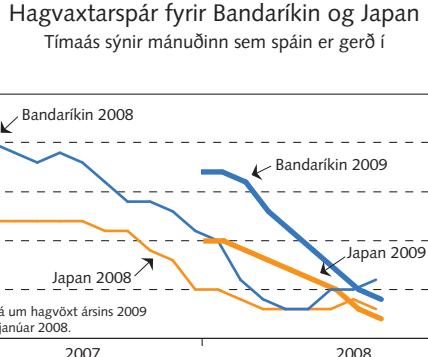
VIII-14

VIII-15

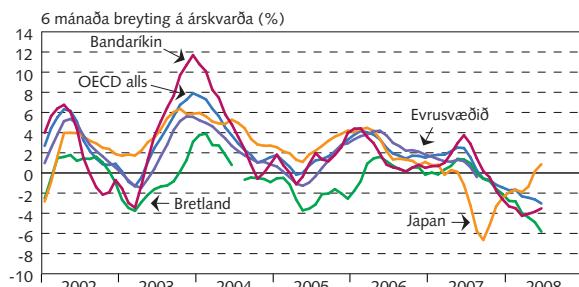

VIII-16

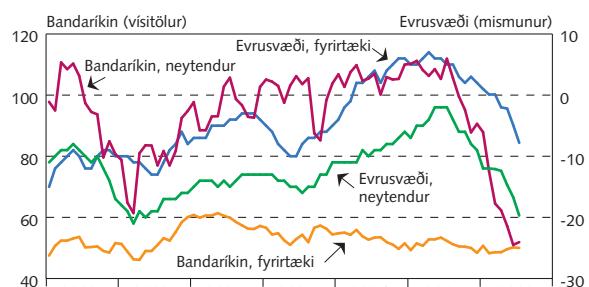
VIII-17

Leiðandi hagvísar (Leading Indicators) OECD

VIII-18

Væntingavísítölur á Ævrusvæði og í Bandaríkjum

Skýringar við myndir í Hagvísum Seðlabanka Íslands

Myndir I-1 - I-12: Í janúar 2008 varð breyting á lögum um vísitölu neysluverðs þannig að verðupplýsingum fyrir útreikning vísitölunnar er nú safnað um miðjan hvern mánuð í stað fyrstu two virka daga mánaðarins. Á árinu 2008 munu breytingar milli ára því sýna 12½ mánaða breytingu vísitölunnar í stað 12 mánaða breytingar áður.

Mynd I-1. Verðbólga: heildarvísitala og mælikvarðar á undirliggjandi verðbólgu

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísitölu neysluverðs (VNV) og kjarnavísitalna 1, 2 og 3. Kjarnavísitolurnar eru byggðar á sama grunni og VNV en kjarnavísitala 1 undanskilur verð búvöru, grænmetis, ávaxta og bensíns og kjarnavísitala 2 til viðbótar verð opinberrar þjónustu. Kjarnavísitala 3 er kjarnavísitala 2 án áhrifa af breytingum raunvaxta á húsnaðislið vísitölu neysluverðs. Einnig er sýnt verðbólgygmarkmið Seðlabanka Íslands sem tekið var upp í mars 2001.

Mynd I-2. Verðbólga: ýmsir mælikvarðar

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísitölu neysluverðs, vísitölu neysluverðs án húsnæðis, vísitölu án beinna áhrifa lækkunar óbeinna skatta og kjarnavísitolu 3 án skattaáhrifa.

Mynd I-3. Undirliðir verðbólgu: áhrif á þróun vísitölu neysluverðs sl. 12 mánuði

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísitölu neysluverðs og þriggja undirliða hennar; húsnæðis, opinberrar þjónustu og annarrar þjónustu.

Mynd I-4. Verðlagsþróun: vörur

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísitölu neysluverðs og tveggja undirliða hennar; innlendar vöru án búvöru og grænmetis og innfluttrar vöru án áfengis og tóbaks.

Mynd I-5. Verðlagsþróun: húsnæði og þjónusta

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar vísitölu neysluverðs og þriggja undirliða hennar; húsnæðis, opinberrar þjónustu og annarrar þjónustu.

Mynd I-6. Verðlagsþróun: húsnæði

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar í verðvísítolum fjögurra undirflokkja húsnæðis; reiknaðrar húsaleigu, greiddar húsaleigu, markaðsverðs húsnæðis og viðhalds og viðgerða á húsnæði.

Mynd I-7. Verðlagsþróun: ýmsir undirliðir

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar í verðvísítolum fjögurra undirflokkja vísitölu neysluverðs; dagvöru, bensíns og nýrra bíla og varahluta.

Mynd I-8. Verðbólgyvæntingar

Heimild: Seðlabanki Íslands. Mælikvarðar á verðbólgyvæntingar eru annars vegar verðbólgyvæntingar almennings og fyrirtækja og hins vegar verðbólgyálag ríkisskuldabréfa. Væntingar eru skv. könnunum sem Gallup gerir fyrir Seðlabankann. Spurt er hver verðbólgan muni verða næstu tólf mánuði.

Mynd I-9. Verðlags- og launaþróun: laun, verðbólga og þjónusta

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar launavísitolu, vísitölu neysluverðs og tveggja undirliða hennar; opinberrar þjónustu og annarrar þjónustu.

Mynd I-10. Innflutningsverðlag og gengisþróun

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Verð innfluttrar vöru án áfengis og tóbaks í vísitölu neysluverðs. Vísitala með meðaltal tímabilsins sem myndin sýnir sem grunngildi. Vöruskiptavegin innflutningsgengisvísitala, meðaltal mánaðar, mars 1997 = 100. Innflutningsgengisvísitalan er birt með eins mánaðar töf þar sem verðlagsmælingar eru gerðar um miðjan mánuð.

Mynd I-11. Verðlagsþróun: vörur, húsnæði og þjónusta

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýnd er þróun vísitölu neysluverðs ásamt innfluttri vöru án áfengis og tóbaks, reiknaðri húsaleigu, greiddri húsaleigu og almennri þjónustu.

Mynd I-12. Verðbólga á Íslandi og í Evrópu

Heimildir: Hagstofa Íslands, Eurostat. Verðbólga á Íslandi, evrusvæðinu og EES-svæðinu miðuð við 12 mánaða breytingu samræmdirar vísitölu neysluverðs (HICP).

Mynd II-1. Hagvöxtur og þjóðarútgjöld

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting vergrar landsframleiðslu og þjóðarútgjalda frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-2. Neysla og fjármunamyndun

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting einkaneyslu, samneyslu og fjármunamyndunar frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-3. Landsframleiðsla

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting vergrar landsframleiðslu frá sama fjórðungi á fyrra ári og hlutdeild undirþáttu í hagvexti. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-4. Fjármunamyndun

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting fjármunamyndunar frá sama fjórðungi fyrra árs og hlutdeild undirþáttu í fjármunamyndun. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-5. Utanríkisviðskipti

Heimild: Hagstofa Íslands. Magnbreyting útflutnings og innflutnings frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytinga og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-6. Velta og afkoma skráðra atvinnufyrirtækja

Heimild: Seðlabanki Íslands. Sýnd er raunveltuaukning og eftirfarandi hlutföll af veltu: hagnaður fyrir afskriftir og fjármagnsliði (framlegð), hagnaður eftir skatta, fjármagnsliðir og veltufé. Úrtak er parað í samanburði tveggja seinni áranna.

Mynd II-7. Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýndar eru tölur um heildarveltu og veltu innanlandsgreina. Tölur eru raunvirtar með vísítölu neysluverðs, vísítölu neysluverðs án húsnæðis eða vísítölu neysluverðs án bensíns og húsnæðis, eftir því sem við á, og árstíðarleiðréttar.

Mynd II-8. Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum: nokkrir undirflokkar

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýndar eru tölur um þrijá undirflokk; byggingarstarfsemi, smásöluverslun og þjónustugreinar. Tölur eru raunvirtar með vísítölu neysluverðs, vísítölu neysluverðs án húsnæðis eða vísítölu neysluverðs án bensíns og húsnæðis, eftir því sem við á, en ekki árstíðarleiðréttar.

Mynd II-9. Greiðslukortavelta

Heimild: Seðlabanki Íslands. Velta greiðslukorta innanlands (velta kreditkarta einstaklinga, debetkortanotkun í verslun og samanlögð velta debetkorta og kreditkorta einstaklinga). Staðvart er með vísítölu neysluverðs. Sýnd er breyting veltu frá fyrra ári í % í einum mánuði.

Mynd II-10. Greiðslukortavelta

Heimild: Seðlabanki Íslands. Samanlögð velta debetkorta og kreditkorta einstaklinga innanlands og velta erlendis. Staðvart er með meðalgengivísítölu. Sýnd er breyting veltu frá fyrra ári í %, annars vegar í einum mánuði og hins vegar á tímabilinu frá ársbyrjun til loka hvers mánaðar.

Mynd II-11. Dagvöruvelta

Heimild: Rannsóknarsetur verslunar (RSV). Velta dagvöru í smásölu samkvæmt smásöluvísítölu RSV. Raunvart með verðvísítölu dagvöru frá Hagstofu. Nóvember 2001=100. Reiknað er árstíðarleiðrétt hreyfanlegt þriggja mánaða meðaltal veltu, 12 mánaða breyting þriggja mánaða meðaltals milli ára og uppsöfnuð velta frá áramótum. Vísitalan er reiknuð af RSV skv. upplýsingum sem berast beint frá fyrirtækjum og er miðað við að a.m.k. 80% fyrirtækja í greininni skili upplýsingum.

Mynd II-12. Einkaneysla, dagvöruvelta og greiðslukortavelta

Heimildir: Hagstofa Íslands, Rannsóknarsetur verslunar (RSV), Seðlabanki Íslands. Magnbreyting einkaneyslu, dagvöruveltu og greiðslukortaveltu frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytingar á einkaneyslu og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt.

Mynd II-13. Sementssala

Heimildir: Aalborg Portland Ísland hf., BM Vallá, Sementsverksmiðjan hf. Samanlögð sementssala þriggja seljenda. Sementssala án stóriðju er sýnd frá ágúst 2004. Sementssala í hverjum mánuði er árstíðarleiðrétt. Reiknað er þriggja mánaða hreyfanlegt meðaltal og sýnd 12 mánaða breyting þess.

Mynd II-14. Innflutningur og nýskráningar bifreiða

Heimildir: Bílgreinasambandið, Hagstofa Íslands. Tölur um innflutning bifreiða eru frá Hagstofu og ná yfir fólksbíla eingöngu. Tölur um nýskráningu bifreiða eru frá Bílgreinasambandinu og ná yfir bæði nýjar og notaðar bifreiðir í öllum flokkum (fólks-, hópferða-, vöru- og sendibifreiðir). Reiknað er þriggja mánaða hreyfanlegt meðaltal og sýnd 12 mánaða breyting þess.

Mynd II-15. Væntingavísítölur Gallup

Heimild: Capacent Gallup. Væntingavísitala Gallup ásamt vísítönum um mat á núverandi ástandi og væntingar til 6 mánaða.

Mynd II-16. Einkaneysla og væntingavísitala Gallup

Heimildir: Capacent Gallup, Hagstofa Íslands. Reiknað er meðaltal hvers ársfjórðungs fyrir væntingavísitolu Gallup og vísitolu um væntingar til 6 mánaða. Magnbreyting einkaneyslu frá sama fjórðungi fyrra árs. Í september 2005 var tekin upp árleg keðjutenging við útreikning magnbreytingar á einkaneyslu og tölur aftur til ársins 1997 endurreiknaðar á þann hátt. Punktar sýna 12 mánaða breyting meðaltals síðustu tveggja mánaða.

Mynd III-1. Viðskiptajöfnuður

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Viðskiptajöfnuður sýndur sem hlutfall af (i) vergri landsframleiðslu og (ii) útflutningi vörum og þjónustu í sama ársfjórðungi.

Mynd III-2. Undirþættir viðskiptajafnaðar

Heimild: Seðlabanki Íslands. Viðskiptajöfnuður í hverjum ársfjórðungi í ma.kr., skipt eftir helstu undirþáttum (vöruskiptajöfnuður, þjónustujöfnuður og þáttatekjujöfnuður). Rekstrarframlög eru talin með þáttatekjum.

Mynd III-3. Vöruskiptajöfnuður sem hlutfall af vörum útflutningi

Heimild: Hagstofa Íslands. Hreyfanlegt 12 mánaða hlutfall.

Mynd III-4. Vöruinnflutningur og vöruútflutningur

Heimild: Hagstofa Íslands. Innflutningur og útflutningur síðustu 3 og 12 mánaða sem hlutfall af 12 mánuðum þar á undan.

Mynd III-5. Undirþættir vöruútflutnings

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Mánaðartölur verðmætis vöruútflutnings flokkaðar eftir helstu vörflokkum. Gögnin eru færð á föstu gengi miðað við mánaðarmeðaltal útflutningsveginnar meðalgengisvísitölu (vöruskiptavog víð) í síðasta mánuðinum sem gögnin ná til á hverjum tíma.

Mynd III-6. Undirþættir vöruinnflutnings

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Mánaðartölur verðmætis vöruinnflutnings flokkaðar eftir helstu vörflokkum. Gögnin eru færð á föstu gengi miðað við mánaðarmeðaltal innflutningsveginnar meðalgengisvísitölu (vöruskiptavog víð) í síðasta mánuðinum sem gögnin ná til á hverjum tíma.

Mynd III-7. Magnbreyting helstu útflutningsvara

Heimild: Hagstofa Íslands. Myndin sýnir magnbreytingu helstu flokka útflutnings á hverjum árfjórðungi miðað við sama ársfjórðung á fyrra ári.

Mynd III-8. Magnbreyting helstu innflutningsvara

Heimild: Hagstofa Íslands. Myndin sýnir magnbreytingu helstu flokka innflutnings á hverjum árfjórðungi miðað við sama ársfjórðung á fyrra ári.

Mynd III-9. Vöruútflutningur

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Verðmæti vöruútflutnings, reiknað á föstu gengi m.v. útflutningsvegna meðalgengisvísitölu. Sýnt er 3 mánaða hreyfanlegt meðaltal, fyrir heildarvöruútflutning og vöruútflutning að undanskildum skipum og flugvélum.

Mynd III-10. Vöruútflutningur eftir vörflokkum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Sýnt er útflutningsverðmæti þriggja flokka útflutningsvara (sjávarafurðir, ál og kísiljárn og iðnaðarvörur), reiknað á föstu gengi. Þriggja mánaða hreyfanlegt meðaltal sýnt sem vísitala, janúar 2000=100.

Mynd III-11. Árstíðarleiðréttur vöruinnflutningur

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Hreyfanlegt 3 mánaða meðaltal vöruinnflutnings er árstíðarleiðrétt. Sett á fast verð og gengi með vísitolu erlends verðlags og meðalgengisvísitölu m.v. innflutning. Vísitala erlends verðlags er fengin með því að vega saman með gengisvog vísitolur verðlags í helstu viðskiptalöndum.

Mynd III-12. Verð- og magnþróun í vöruviðskiptum

Heimild: Hagstofa Íslands. Verð og magnþróun innflutnings og útflutnings. Almennur innflutningur jafngildir heildarvöruinnflutningi að frá töldum skipum flugvélum og ýmsum vörum (afgangsliður). Almennur útflutningur jafngildir heildarvöruútflutningi að frá dregnum skipum, flugvélum og ýmsum vörum (afgangsliður).

Mynd III-13. Þjónustujöfnuður

Heimild: Seðlabanki Íslands. Sýnd er breyting verðmætis útfluttrar og innfluttrar þjónustu frá sama fjórðungi fyrra árs, reiknað á föstu gengi.

Mynd III-14. Aflaverðmæti

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýnd er mánaðarleg vísitala aflaverðmætis á föstu verðlagi og 12 mánaða breyting hennar. 2004=100.

Mynd III-15. Aflí og útflutningsverðmæti sjávarafurða

Heimildir: Fiskistofa, Hagstofa Íslands. Aflí íslenskra skipa á heimamiðum og fjarmiðum. Sýnt er aflamagn eftir helstu flokkum, uppsafnað frá ársþyrjun til loka næstliðins mánaðar. Verðmæti útfluttra sjávarafurða eftir helstu flokkum eru f.o.b.-tölur á nafnvirði, uppsafnaðar frá áramótum, en ná oftast mánuði styttra fram en tölur um aflamagn.

Mynd III-16. Útflutningsverðlag

Heimildir: Hagstofa Íslands, London Metal Exchange (LME), Seðlabanki Íslands. Verð sjávarafurða mælt í íslenskum krónum skv. mánaðarlegum verðvísitöllum Hagstofu Íslands. Það er umreknað yfir í erlendan gjaldmiðil með því að deila með vöruskiptavog m.v. útflutning. Verð áls frá LME í Bandaríkjadöllum. Sýnd eru mánaðarleg meðaltöl og auk þess nýjasta áverð. Ekki er árstíðarleiðrétt.

Mynd III-17. Olíu- og bensínverð á heimsmarkaði

Heimildir: Bloomberg, Nymex. Sýnd eru mánaðarleg meðaltöl, seinustu dagverð og framvirkta verð næstu 12 mánaða í Bandaríkjadöllum.

Mynd III-18. Hrávöruverð á heimsmarkaði

Heimild: Reuters EcoWin. Vikulegar tölur. Sýndar eru tvær vísitöllur; hrávöruverð í heild án eldsneytis og verð matvæla, bæði í Bandaríkjadöllum og evrum.

Mynd III-19. Raungengi

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Raungengi miðað við hlutfallslegt neysluverð annars vegar og hlutfallsleg laun hins vegar.

Mynd III-20. Raungengi m.v. verðlag

Heimild: Seðlabanki Íslands. Mánaðarlegar tölur. Raungengi miðað við hlutfallslegt neysluverð.

Mynd IV-1. Atvinnuleysi

Heimildir: Vinnumálastofnun, Seðlabanki Íslands. Mánaðarlegar tölur. Skráð atvinnuleysi sem hlutfall af mannafla, mælt og árstíðarleiðrétt. Skráð atvinnuleysi er meðalfjöldi einstaklinga sem skráðir eru á atvinnumiðlunum á öllu landinu, sem hlutfall af áætluðum mannafla á vinnumarkaði í hverjum mánuði.

Mynd IV-2. Erlendir starfsmenn

Heimild: Vinnumálastofnun. Sýndur er fjöldi nýrra og framlengdra atvinnuleyfa, skráningar starfsmanna hjá Vinnumálastofnun frá E-8 löndunum (E-8 löndin eru Eistland, Lettland, Litháen, Pólland, Slóvakía, Slóvenía, Tékkland og Ungverjaland), nýir starfsmenn á vegum starfsmannaleiga og framboð á lausum störfum hjá vinnumiðlunum í lok hvers mánaðar. Priggja mán-aða hreyfanleg meðaltöl.

Mynd IV-3. Atvinnuleysi og atvinnupátttaka

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Fram til ársins 2003 náði vinnumarkaðsrannsóknin einungis til sinnar hvorar vikunnar í apríl og nóvember en frá og með janúar 2003 er rannsóknin samfelld, hverju ársfjórðungsúrtaki skipt jafnt á 13 vikur og niðurstöður birtar ársfjórðungslega. Niðurstöður frá og með janúar 2003 eru því ekki fyllilega sambærilegar við fyrrri niðurstöður.

Mynd IV-4. Starfandi og fjöldi við vinnu

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Sýndur er fjöldi starfandi og fjöldi fólks við vinnu í viðmiðunarvikunni og breyting á fjölda þeirra. Starfandi teljast þeir sem unnu a.m.k. eina klst. í viðmiðunarvikunni eða voru fjarverandi frá vinnu sem þeir að öllu jöfnu voru ráðnir til. Við vinnu teljast þeir sem hafa unnið 1 klst. eða fleiri í viðmiðunarvikunni.

Mynd IV-5. Vinnuafslnotkun

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Fram til ársins 2003 náði vinnumarkaðsrannsóknin einungis til sinnar hvorar vikunnar í apríl og nóvember en frá og með janúar 2003 er rannsóknin samfelld, hverju ársfjórðungsúrtaki skipt jafnt á 13 vikur og niðurstöður birtar ársfjórðungslega. Niðurstöður frá og með janúar 2003 eru því ekki fyllilega sambærilegar við fyrrri niðurstöður. Heildarvinnutími er margfeldi fjölda þeirra sem voru við vinnu í viðmiðunarviku og meðalvinnutíma þeirra.

Mynd IV-6. Vinnuafslnotkun

Heimild: Hagstofa Íslands. Byggt er á upplýsingum úr vinnumarkaðsrannsókn Hagstofu. Fram til ársins 2003 náði vinnumarkaðsrannsóknin einungis til sinnar hvorar vikunnar í apríl og nóvember en frá og með janúar 2003 er rannsóknin samfelld, hverju ársfjórðungsúrtaki skipt jafnt á 13 vikur og niðurstöður birtar ársfjórðungslega. Niðurstöður frá og með janúar 2003 eru því ekki fyllilega sambærilegar við fyrrri niðurstöður. Sýnd er breyting á heildarvinnustundafjölda og framlag aldurshópa til hennar.

Mynd IV-7. Laun og kaupmáttur

Heimild: Hagstofa Íslands. 12 mánaða breyting launavísitöllunnar, tímabil miðast við útreikningstíma. Kaupmáttur sem launavítala staðvirt með vísitölu neysluverðs.

Mynd IV-8. Launabreytingar eftir geirum

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Fram til ársins 2006 eru annars vegar laun á almennum markaði og hins vegar laun hjá opinberum starfsmönnum og bankamönnum undirliðir launavísítölunnar, en frá og með 2006 eru laun bankamanna reiknuð með launum á almennum markaði.

Mynd IV-9 Launabreytingar eftir starfsstétt

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Vísitala launa er birt fyrir eftirfarandi starfsstéttir á almennum vinnumarkaði: Stjórnendur, sérfræðinga, tækna og sérmenntað starfsfólk, skrifstofufólk, þjónustu-, sölu- og afgreiðslufólk, iðnaðarmenn og verkafólk. Starfsstéttir eru skilgreindar samkvæmt ÍSTARF 95 flokkunarkefinu. ÍSTARF 95 er flokkunarstaðall sem byggður er á starfaflokkunarkerfi Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, ISCO-88.

Mynd IV-10 Launabreytingar eftir atvinnugrein

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Vísitala launa nær til eftirfarandi atvinnugreina á almennum vinnumarkaði: Iðnaðar (D), byggingarstarfsemi og mannvirkjagerðar (F), verslunar og ýmisrar viðgerðarþjónustu (G), samgangna og flutninga (I), og fjármálapjónustu, lífeyrissjóða og våtrygginga (J). Tímabil miðast við útreikningstíma vísítölunnar. Atvinnugreinar eru skilgreindar samkvæmt ÍSAT 95 atvinnugreinaflokkun. ÍSAT 95 er flokkunarstaðall sem byggður er á atvinnugreinaflokkunarkerfi Evrópusambandsins.

Mynd V-1. Tekjur, gjöld og jöfnuður hins opinbera

Heimildir: Fjárhagur hins opinbera eftir ársfjórðungum, Hagstofa Íslands. 12 mánaða hækkan tekna og gjalda umfram neysluverð. Tekujöfnuður hins opinbera sem hlutfall (%) af landsframleiðslu sama árfjórðungs.

Mynd V-2. Tekjur, gjöld og jöfnuður ríkissjóðs

Heimildir: Fjárhagur hins opinbera eftir ársfjórðungum, Hagstofa Íslands. 12 mánaða hækkan tekna og gjalda umfram neysluverð. Tekujöfnuður ríkissjóðs sem hlutfall (%) af landsframleiðslu sama árfjórðungs.

Mynd V-3. Tekjur, gjöld og jöfnuður sveitarfélaga

Heimildir: Fjárhagur hins opinbera eftir ársfjórðungum, Hagstofa Íslands. 12 mánaða hækkan tekna og gjalda umfram neysluverð. Tekujöfnuður sveitarfélaga sem hlutfall (%) af landsframleiðslu sama árfjórðungs.

Mynd V-4. Tekjuafgangur og hreinn lánsfjárafgangur ríkissjóðs

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Tekjuafgangur síðustu fjögurra mánaða sem hlutfall af tekjum sömu mánaða, hvort tveggja raunvirt. Lánsfjárafgangur síðustu fjögurra mánaða sem hlutfall af tekjum sömu mánaða, hvort tveggja raunvirt. Raunvirðing miðað við vísítolu neysluverðs. Leiðrétt er aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingu í janúar 2004 og aðaluppgjör skatta og bóta í júlí-ágúst er látið falla á ágúst til að komast hjá innihaldslaum sveiflum. Eignasölutekjur meðtalar

Mynd V-5. Regluger tekjur ríkissjóðs án eignasölu og gjöld án vaxta

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Tekjur ríkissjóðs án eignasölu og gjöld ríkissjóðs án vaxta. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísítolu neysluverðs. Leiðrétt er aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingu í janúar 2004 og aðaluppgjör skatta og bóta í júlí-ágúst er látið falla á ágúst til að komast hjá innihaldslaum sveiflum.

Mynd V-6. Próun skatttekna ríkissjóðs

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Prír flokkar skatttekna; tekjuskattur einstaklinga og tryggingagjöld, virðisaukaskattur og gjöld tengd innflutningi og áfengi. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísítolu neysluverðs. Leiðrétt er aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingu í janúar 2004 og aðaluppgjör skatta og bóta í júlí-ágúst er látið falla á ágúst til að komast hjá innihaldslaum sveiflum.

Mynd V-7. Ríkisútgjöld eftir tegundum

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Prír tegundaflokkar ríkisútgjalda, stjórnsýsla, atvinnumál og félagsmál. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísítolu neysluverðs. Rekstrargjöld og tilfærslur leiðrétt eftir fóngum fyrir bókhaldsbreytingum og tímasetningu aðalútgreiðslu vaxtaog-barnabóta.

Mynd V-8. Próun ríkisútgjalda, helstu málaflokkar

Heimild: Mánaðaryfirlit Fjársýslu ríkisins í úrvinnslu Seðlabanka Íslands. Prír tegundaflokkar útgjalda ríkis (eftir málaflokkum); almenn mál, atvinnumál og félagsmál. 12 mánaða raunbreyting milli fjögurra mánaða hreyfanlegra meðaltala. Raunvirðing miðað við vísítolu neysluverðs. Ekki var hægt að leiðréttta aftur í tímann fyrir bókhaldsbreytingum líkt og gert er í öðrum myndum í V kafla. Skilgreiningar breyttust í ársbyrjun 2006 og aftur í ársbyrjun 2007. Í desember 2007 var breytt um aðferð við að tengja saman mismunandi gögn. Við það breytist myndin nokkuð 2005-2007.

Mynd VI-1. Hlutafjármakaður

Heimild: Kauphöll Íslands. Sýnd er mánaðarleg heildarvelta skráðra hlutabréfa og mánaðalegt meðaltal úrvalsvísítolu. Nýjasta tala um veltu er velta yfirstandandi mánaðar til og með föstudagi fyrir útgáfu Hagvísá en nýjasta gildi vísítolu er lokagildi föstudags fyrir útgáfu Hagvísá

Mynd VI-2. Fasteignaverð: íbúðaverð á höfuðborgarsvæði

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, Hagstofa Íslands. Núvirt fermetraverð (staðgreiðsluverð) íbúðarhúsnaðis á höfuðborgarsvæðinu miðað við vísitölu Fasteignamats ríkisins. Sýnd er vísitala raunverðs og 12 mánaða breyting nafnverðs. Mánaðargildin eru hreyfanleg þriggja mánaða meðaltöl.

Mynd VI-3. Íbúðaverð á höfuðborgarsvæðinu

Heimild: Fasteignamat ríkisins. Staðgreiðsluverð íbúðarhúsnaðis á höfuðborgarsvæðinu miðað við vísitölu Fasteignamats ríkisins. Velta er miðuð við kaupdag íbúða. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VI-4. Íbúðaverð á höfuðborgarsvæðinu

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, Seðlabanki Íslands. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VI-5. Auglýstar fasteignir og meðalsölutími birgða

Heimildir: Fasteignavefur Morganblaðsins, Fasteignamat ríkisins. Byggt á upplýsingum frá fasteignavef Morganblaðsins þar sem tekið er mið af fastanúmeri eignar og þannig reynt að koma í veg fyrir margtalningu sömu eignar. Tekið er mið af meðaltali eigna til sölu í hverjum mánuði. Notast er við mánaðarlega veltu skv. þinglýsingu á kaupsamningi eignar. Meðalsölutími birgða er sá tími (mánuðir) sem tekur að selja eignir sem auglýstar eru til sölu miðað við veltu viðkomandi mánaðar.

Mynd VI-6. Fjöldi og fjárhæð nýrra íbúðalána

Heimildir: Íbúðarlánasjóður, Seðlabanki Íslands. Fjárhæð nýrra íbúðalána hjá innlásstofnunum og Íbúðalánasjóði í milljónum króna. Fjöldi nýrra íbúðalána hjá innlásstofnunum og Íbúðalánasjóði í hverjum mánuði.

Mynd VI-7. Markaðsverð húsnæðis: landið allt og landsbyggðin

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýnd er 12 mánaða breyting markaðsverðs húsnæðis á landinu öllu og á landsbyggðinni. Einnig eru sýndar vísitölur raunverðs.

Mynd VI-8. Raunverð atvinnuhúsnæðis á höfuðborgarsvæði

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungstölur. Vegið meðaltal iðnaðar, verslunar og skrifstofuhúsnæðis, 1995=100. Sýnt er bæði einfalt meðaltal samninga og vegið eftir stærð húsnæðis. Óvissa er veruleg vegna fárra, ósamleitra mælinga. Gögn geta bæst við í síðustu fjórðungum.

Mynd VII-1. Útlánaaukning lánakerfisins

Heimild: Seðlabanki Íslands. Breyting frá sama ársfjórðungi síðasta árs. Útlán til heimila, fyrirtækja og útlán alls.

Mynd VII-2. Skuldir heimilanna við helstu lánastofnanir

Heimild: Seðlabanki Íslands. Skuldir einstaklinga í lok hvers mánaðar við innlásstofnanir, við lífeyrissjóði og fjárfestingarlánasjóði samanlagt, og við allar framangreindar stofnanir samanlagt. Einnig er sýnd raunbreyting samanlagðra skuldanna frá sama tíma á fyrra ári, raunvirt er með vísitölu neysluverðs.

Mynd VII-3. M3 og innlend útlán innlásstofnana

Heimild: Seðlabanki Íslands. 12 mánaða %-breytingar á mánaðarlokatöllum. Útlánaþróun er einnig sýnd leiðrétt fyrir áætluðum áhrifum verðlags- og gengisbreytinga á stofn verðtryggðra og gengistryggðra lána. Við útreikning á breytingum milli ára er leiðrétt fyrir innkomu Kaupþings banka og Glitnis í reikninga innlásstofnana með því að bæta útlánum þeirra við útlán innlásstofnana á fyrra tímabilinu. Einnig er sýnt raungildi útlána, reiknað miðað við vísitölu neysluverðs. Frá og með janúar 2008 eru niðurfærslur útlána sýndar sérstaklega. Undirliðir útlána eru því sýndir brúttó frá sama tíma og gögn því ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-4. Raungildi M3 og innlendra útlána innlásstofnana

Heimild: Seðlabanki Íslands. Útlán og peningamagn (M3) í lok hvers mánaðar er fært til fasts verðs með vísitölu neysluverðs. Peningamagn er árstíðarleiðrétt. Janúar 2001=100. Frá og með janúar 2008 eru niðurfærslur útlána sýndar sérstaklega. Undirliðir útlána eru því sýndir brúttó frá sama tíma og gögn því ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-5. Útlán innlásstofnana til fyrirtækja

Heimild: Seðlabanki Íslands. Magnbreyting útlánsvaxtar frá sama mánuði fyrra árs og hlutdeild undirþátta hans. Flokkur sem tilgreindur er sem annað samanstendur af víxlum, innleyustum ábyrgðum og eignaleigusamningum. Frá og með janúar 2008 eru niðurfærslur útlána sýndar sérstaklega. Undirliðir útlána eru því sýndir brúttó frá sama tíma og gögn því ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-6. Útlán innlásstofnana til heimila

Heimild: Seðlabanki Íslands. Magnbreyting útlánsvaxtar frá sama mánuði fyrra árs og hlutdeild undirþátta hans. Flokkur sem tilgreindur er sem annað samanstendur af víxlum, innleyustum ábyrgðum og eignaleigusamningum. Frá og með janúar 2008 eru niðurfærslur útlána sýndar sérstaklega. Undirliðir útlána eru því sýndir brúttó frá sama tíma og gögn því ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-7. Innlán fyrirtækja

Heimild: Seðlabanki Íslands. Magnbreyting innlásstofnana frá sama mánuði fyrra árs og hlutdeild undirþátta hans. Bundið sparifé samanstendur af peningamarkaðsreikningum og öðru bundnu sparifé. Verðtryggjt sparifé samanstendur af innlánum vegna viðbotalífeyrissparnaðar, verðtryggðum orlofsreikningum og verðtryggðum innlánum.

Mynd VII-8. Innlán heimila

Heimild: Seðlabanki Íslands. Magnbreyting innlánsvaxtar frá sama mánuði fyrra árs og hlutdeild undirþátta hans. Bundið sparifé samanstendur af peningamarkaðsrekningum og öðru bundnu sparifé. Verðtryggjt sparifé samanstendur af innlánnum vegna viðbótalifeyrissparnaðar, verðtryggðum orlofsrekningum og verðtryggðum innlánum.

Mynd VII-9. Grunnfé og endurhverf viðskipti við Seðlabankann

Heimild: Seðlabanki Íslands. Grunnfé Seðlabankans og staða endurhverfra viðskipta lánastofnana við Seðlabankann. Sýnd er 12 mánaða breyting þriggja mánaða meðaltala.

Mynd VII-10. Stýrivextir Seðlabanka Íslands og vextir á peningamarkaði

Heimild: Seðlabanki Íslands. Vikulegar tölur um ávoxtun í endurhverfum verðbréfasamningum Seðlabankans við lánastofnanir og ávoxtun á peningamarkaði á skuldbindingum til eins dags og þriggja mánaða.

Mynd VII-11. Raunstýrivextir

Heimildir: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Raunstýrivextir eru reiknaðir á fimm vegu sem vextir í endurhverfum verðbréfakaupum Seðlabankans að teknu tilliti til verðbólgu og verðbólguvaentinga. Verðbólguvaentingar eru metnar annars vegar út frá verðbólguvaentingum almennings og fyrirtækja og hins vegar verðbólguálagi ríkisskuldabréfa. Væntingar eru skv. könnunum sem Gallup gerir fyrir Seðlabankann. Spurt er hver verðbólgan muni verða næstu tólf mánuði. Verðbólguálag ríkisskuldabréfa til er annars vegar reiknað út frá ávoxtunarkröfu ríkisbréfa (RIKB 13 0517) og spariskíteina (RIKS 15 1001) og hins vegar út frá verðbólguálagi ríkisskuldabréfa út frá ávoxtunarkröfu ríkisbréfa (RIKB 13 0517) og íbúðabréfa í flokki HFF150914. Tölur eru í mánaðarlok. Vikulegar tölur.

VII-12. Vaxtamunur við útlönd

Heimild: Seðlabanki Íslands. Skammtímavaxtamunur við útlönd miðað við ríkisvíxlaxta á Íslandi og í viðskiptalöndunum. Skammtímavaxtamunur við útlönd miðað við millibankavexti er munur þriggja mánaða millibankavaxta á Íslandi og í viðskiptalöndunum. Langtímovaxtamunur við útlönd miðað við ríkisbréf er munur u.p.b. fimm ára ríkisbréfa á Íslandi og í viðskiptalöndunum. Vikulegar tölur.

Mynd VII-13. Ávoxtunarkrafa óverðtryggðra skuldabréfa

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ávoxtun ríkisbréfa miðað við hagstæðasta kauptilboð í flokkana RIKB 07 0209, RIKB 08 0613, RIKB 08 1212, RIKB 09 0612, RIKB 10 0317 og RIKB 13 0517. Daglegar tölur.

Mynd VII-14. Ávoxtunarkrafa verðtryggðra langtímaskuldabréfa

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ávoxtun miðað við hagstæðasta kauptilboð viðskiptavaka í spariskíteini, húsbréf og íbúðabréf. Sýndir eru flokkarnir RIKS 15 1001, IBH26 0315, HFF150914 og HFF150434. Daglegar tölur.

Mynd VII-15. Framvirkir vextir á fjármálamaðra

Heimild: Seðlabanki Íslands. Framvirkir vextir reiknaðir útfrá vöxtum á millibankamarkaði, ávoxtunarkröfu ríkisvíxlaxta og ríkisbréfa. Notuð er aðferð Nelson-Sigel.

Mynd VII-16. Framvirkir vextir útfrá skiptasamningum

Heimild: Seðlabanki Íslands. Framvirkir vextir reiknaðir útfrá vöxtum á millibankamarkaði og skiptasamningum. Notuð er aðferð Nelson-Sigel.

Mynd VII-17. Óverðtryggðir meðalvextir

Heimild: Seðlabanki Íslands. Meðalvextir og meðalkjörvextir á óverðtryggðum skuldabréfalánum banka og sparisjóða, ávoxtunarkrafa ríkisbréfa (flokkur RIKB 13 0517) og vextir í endurhverfum verðbréfakaupum Seðlabankans. Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með febrúarmánuði 2007 ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-18. Verðtryggðir meðalvextir

Heimild: Seðlabanki Íslands. Meðalvextir og meðalkjörvextir á verðtryggðum skuldabréfalánum banka og sparisjóða og ávoxtunarkrafa íbúðabréfa (flokkur HFF150934) (frá 9. júlí 2004, húsbréf þar áður) og spariskíteina (flokkur RIKS 15 1001). Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með febrúarmánuði 2007 ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-19. Mismunur meðalkjörvaxta og stýrvaxta, mismunur útlánsvaxta banka og ávoxtunar spariskíteina

Heimild: Seðlabanki Íslands. Mismunur verðtryggðra meðalútlánsvaxta banka og sparisjóða og ávoxtunarkröfu spariskíteina (flokkur RIKS 05 0410) (þessar raðir eru sýndar í mynd 64). Mismunur óverðtryggðra meðalkjörvaxta banka og sparisjóða og vaxta í endurhverfum verðbréfakaupum Seðlabankans. Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með febrúarmánuði 2007 ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-20. Út- og innlánsvextir banka og sparisjóða (verðtryggð kjör)

Heimild: Seðlabanki Íslands. Vegið meðaltal meðalvaxta verðtryggðra skuldabréfalána og vegið meðaltal innlánsvaxta á verðtryggðum reikningum bundnum í 60 mánuði hjá bönkum og sparisjóðum. Vegna breyttra aðferða við útreikning meðalvaxta eru tölur frá og með febrúarmánuði 2007 ekki fyllilega sambærilegar við eldri tölur.

Mynd VII-21. Vextir íbúðalána

Heimildir: Glitnir, Kaupþing, Landsbanki Íslands, Íbúðaláanasjóður. Lægstu vextir verðtryggðra íbúðalána banka, m.v. uppgreiðsluþóknunar á lánum. Vextir íbúðaláanasjóðs miðast við verðtryggða vexti íbúðalána með uppgreiðsluþóknun frá og með nóvember 2005, en án uppgreiðsluþóknunar fyrir þann tíma.

Mynd VII-22. Skuldatryggingar íslenskra banka og vísitala evrópskra fjármálfyrirtækja

Heimildir: Bloomberg, Reuters. Skuldatryggingar þriggja stærstu viðskiptabanka Íslands auk vísitolu evrópskra fjármálfyrirtækja (Itraxx). Daglegar tölur.

Mynd VII-23. Framvirk gjaldeyrisstaða bankanna og gengi krónu

Heimild: Seðlabanki Íslands. Vísitala meðalgengis er reiknuð út frá viðskiptavog. Vegin er reiknuð út frá vörviðskiptum við öll lönd sem vega að minnsta kosti 0,5% í vörviðskiptum Íslands undangengin þrjú ár. Auk þess er tekið tillit til hlutfalls ferðamennsku í þjónustuviðskiptum. Framvirk gjaldeyrisstaða bankanna er nettóstaða framvirkra gjaldeyrissamninga. Þá er átt við samning þar sem handhafi er skuldbundinn til að kaupa eða selja ákveðna eign (í þessu tilfelli erlendan gjaldeyr) á ákveðnu verði á einum eða fleiri dögum í framtíðinni. Daglegar tilkynningar berast frá aðilum á millibankamarkaði um gjald-eyrisviðskipti, en þeir eru nú Glitnir, Landsbanki Íslands og Kaupþing. Miðað er við meðaltal mánaðar.

Mynd VII-24. Framvirk gjaldeyrisstaða bankanna og vaxtamunur að teknu tilliti til gengisflökts

Heimildir: Bloomberg, Seðlabanki Íslands. Vaxtamunur að teknu tilliti til gengisflökts er hlutfalla þriggja mánaða vaxtamunar á peningamarkaði á Íslandi og evrusvæðinu af afleiddu flökti ISK/EUR-valrétti. Sjá skýringar á framvirkri gjaldeyrisstöðu bankanna við mynd VII-23 hér að framan. Miðað er við meðaltal mánaðar.

Mynd VII-25. Gengi krónu gagnvart erlendum gjaldmiðlum

Heimild: Seðlabanki Íslands. Gengi gjaldmiðla gagnvart krónu er miðað við skráð opinbert viðmiðunargengi Seðlabanka Íslands. Vísitala meðalgengis: sjá skýringu við mynd VII-27. Daglegar tölur.

Mynd VII-26. Gengi krónu gagnvart hávaxtagjaldmiðlum

Heimild: Bloomberg. Gengi gjaldmiðla gagnvart evru. Daglegar tölur.

Mynd VII-27. Meðalgengi og raungengi krónu

Heimild: Seðlabanki Íslands. Vísitala meðalgengis er hér reiknuð út frá viðskiptavog. Vegin er reiknuð út frá vörviðskiptum við öll lönd sem vega að minnsta kosti 0,5% í vörviðskipum Íslands undangengin þrjú ár. Auk þess er tekið tillit til hlutfalls ferðamennsku í þjónustuviðskiptum. Daglegar tölur. Raungengi miðað við hlutfallslegt neysluverð. Mánaðarlegar tölur.

Mynd VII-28 Skuldabréfaútgáfa erlendis

Heimildir: Reuters, Seðlabanki Íslands. Sýndar eru bæði nýjar útgáfur og þær sem koma á gjalddaga af erlendum skuldabréfum í krónum auk þess sem útistandandi upphæð bréfa er sýnd sem hlutfall af vergri landsframleiðslu ársins 2006.

Mynd VIII-1. Verðlagsþróun erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar 12 mánaða breyting neysluverðs í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi og Japan.

Mynd VIII-2. Verðlagsþróun á Norðurlöndunum

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar 12 mánaða breyting neysluverðs í Noregi, Danmörku og Svíþjóð.

Mynd VIII-3. Atvinnuleysisþróun erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Árstíðarleiðrétt atvinnuleysi (fjöldi atvinnulausra sem hlutfall af mannafla) í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi, Japan og viðskiptalöndunum.

Mynd VIII-4. Íðnaðarframleiðsla erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Árstíðarleiðrétt iðnaðarframleiðsla sem vísitala (2000=100) í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi og Japan.

Mynd VIII-5. Hagvöxtur erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Ársfjórðungslegar tölur. Magnbreyting vergrar landsframleiðslu frá sama fjórðungi á fyrra ári í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Bretlandi og Japan.

Mynd VIII-6. Vöxtur breiðs peningamagns erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Peningamagn skilgreint sem M3 eða því sem næst.

Mynd VIII-7. Útlánavöxtur innlánsstofnana erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Útlán án markaðsverðbréfa. Tölur fyrir Bretland eru aðeins útlán til einkageira.

Mynd VIII-8. Hlutabréfaverð erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Daglegar tölur. Sýndar eru breiðar hlutabréfavísítölur; S&P 500 í Bandaríkjunum, EURO STOXX Index á evrusvæðinu, FTSE 350 í Bretlandi og Nikkei 225 í Japan. Vísitolurnar eru allar settar á 100 í ársþyrjun 2000.

Mynd VIII-9. Hlutabréfaverð á Norðurlöndunum

Heimild: Reuters EcoWin. Daglegar tölur. Sýndar eru breiðar hlutabréfavítölur; OBX í Noregi, OMXS í Svíþjóð, OM XC í Danmörku og OMXI á Íslandi. Vísítölurnar eru allar settar á 100 í ársbyrjun 2000.

Mynd VIII-10. Stýrivextir seðlabanka erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Daglegar tölur um stýrivexti Seðlabanka í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu og í Bretlandi.

Mynd VIII-11. Vextir á peningamarkaði erlendis

Heimildir: Bloomberg, Reuters Ecowin. Daglegar tölur um vexti á peningamarkaði til þriggja mánaða í Suður-Afríku, Tyrklandi, Nýja-Sjálandi og á Íslandi. Vextir á 30 daga skiptasamningum í Brasilíu.

Mynd VIII-12. Skammtímavextir hávaxtagjaldmiðla

Heimild: Reuters EcoWin. Daglegar tölur um vexti á peningamarkaði til þriggja mánaða í Suður-Afríku, Tyrklandi, Nýja-Sjálandi og á Íslandi.

Mynd VIII-13. Vextir 10 ára ríkisskuldabréfa erlendis

Heimild: Reuters EcoWin. Daglegar tölur. Vextir 10 ára ríkisskuldabréfa í Bandaríkjunum, á evrusvæðinu, í Japan og Bretlandi.

Mynd VIII-14. Gengi evru gagnvart jeni, Bandaríkjadal og bresku pundi

Heimild: Seðlabanki Íslands. Daglegar vísítölur. Krossgengi miðað við íslenska krónu. Vísítölurnar eru settar á 100 31. desember 2001.

Mynd VIII-15. Hagvaxtarþár fyrir evrusvæðið, Bretland og Þýskaland

Heimild: Consensus Forecasts. Spá um árlegan raunvöxt vergrar landsframleiðslu á evrusvæði, í Bretlandi og Þýskalandi. Byggt á mánaðarlegum spám 240 stofnana viðsvegar um heim sem vegnar eru saman. Sýndar eru spár fyrir næstliðið ár, yfirstandandi ár og næsta ár, og er einn ferill fyrir hvert ár. Hver ferill sýnir því þróun spár um hagvöxt viðkomandi ríkis á viðkomandi ári.

Mynd VIII-16. Hagvaxtarþár fyrir Bandaríkin og Japan

Heimild: Consensus Forecasts. Spá um árlegan raunvöxt vergrar landsframleiðslu í Bandaríkjunum og Japan. Byggt á mánaðarlegum spám 240 stofnana viðsvegar um heim sem vegnar eru saman. Sýndar eru spár fyrir næstliðið ár, yfirstandandi ár og næsta ár, og er einn ferill fyrir hvert ár. Hver ferill sýnir því þróun spár um hagvöxt viðkomandi ríkis á viðkomandi ári.

Mynd VIII-17. Leiðandi hagvisar (Leading Indicators) OECD

Heimildir: OECD, Reuters EcoWin. 6 mánaða breyting á árskvarða. OECD, Bandaríkin, evrusvæðið, Bretland og Japan. Leiðandi hagvisar OECD eru samsettir og byggjast á breiðu safni annarra hagvísa.

Mynd VIII-18. Væntingavísítölur á evrusvæðinu og í Bandaríkjunum

Heimildir: European Commission, Reuters EcoWin The Conference Board í Bandaríkjunum og Institute for Supply Management (ISM Report on Business) í Bandaríkjunum. Sýndar eru væntingavísítölur fyrir neytendur og fyrtækni.